

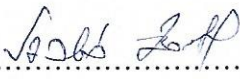

**Százhalombattai
Kőrösi Csoma Sándor
Sportiskolai Általános Iskola**
(2440 Százhalombatta, Liszt Ferenc sétány 10.)

OM azonosító: 037770
Fenntartó: Erdi Tankerületi Központ

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette: Szabó Zoltán intézményvezető	5. Módosítás: 2021.09.23. 4. Módosítás: 2019.01.22. 3. Módosítás: 2017. december 05. 2. Módosítás: 2014. augusztus 28. 1. Módosítás: 2014. május 05.	Véleményezte Szülők Közössége:. 2021.09.22.
Készítés dátuma: 2021.09.07.	Oldalak száma: 129 oldal	Készült: 5 példányban 1. példány: int. vez., 2.: könyvtár, 3-4. példány: int. vez.-helyettesek; 5. pld.: Erdi Tankerület
Érvényesség: visszavonásig	Melléklet száma: .. db Függelék száma: .. db	
Aláírás:	Elfogadta: Nevelőtestület: 2021.09.14.	A 2-5. példány nem sokszorosítható

.....
Szabó Zoltán
intézmény
vezető

Nevelési program

Tartalom

1. BEVEZETŐ	5
2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	7
2.1. Alapelvek.....	7
2.1.1. Nevelés és oktatás.....	8
2.1.2. Részvétel a közéletben	8
2.2. Értékek.....	9
2.2.1. Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere.....	9
2.2.2. Az emberi magatartás általános értékei	9
2.2.3. Az intézményünk által kitűzött értékcélok	9
2.3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái 10	
2.3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	13
2.3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai.....	14
2.3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei.....	14
2.4.	15
2.8. Pedagógiai folyamatok	15
2.4.1. A tanítás-tanulás területei	15
2.4.2. Fejlesztési területek – nevelési célok.....	15
2.4.3. Kulcskompetenciák	19
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	25
3.1. A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos konkrét feladatok:	26
3.2. A személyiségfejlesztés megvalósulásának tevékenységei, szinterei:	27
4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	28
5. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV.....	31
5.1. Az iskolai elsősegély-nyújtás oktatásának legfőbb célja.....	31
5.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok.....	32
6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	33
6.1. A közösségfejlesztés célja, feladatai	33
6.2. A közösségfejlesztés szervezeti formái	33
6.2.1. Az osztályközösségben megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	33
6.2.2. A diákönkormányzat munkájának közösségfejlesztési feladatai.....	34
6.2.3. Az iskolai sportkörök közösségfejlesztési feladatai	34
6.2.4. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai	34
7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	35

7.1.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	35
7.2.	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	35
8.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	36
8.1.	A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTM) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	36
8.1.1.	A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	37
8.1.2.	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	38
8.2.	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek	40
8.3.	A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	42
9.	AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE	43
10.	A TANULÓK, SZÜLŐK, PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	44
10.1.	A tanulók, szülők, pedagógusok kapcsolattartásának formái.....	44
10.1.1.	Kapcsolattartás a tanulókkal.....	44
10.1.2.	Kapcsolattartás a szülőkkel	45
10.2.	Kapcsolattartás az intézmény partnereivel	46
11.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	47
12.	A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI.....	49
12.1.	A tanulók általános iskolába történő felvételének és átvételének helyi szabályai.....	49
12.1.1.	A tanulók általános iskolába történő felvételének helyi szabályai	49
12.1.2.	A tanulók általános iskolába történő átvételének helyi szabályai	52
12.1.3.	Átvétel a sportiskolai osztályba, a 2-8. évfolyamon.....	52
1.	BEVEZETŐ	59
2.	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	61
3.	A VÁLASZTOTT KERETTANTERVI ÉS A KERETTANTERVEN FELÜLI TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK, A KERETTANTERVEN FELÜLI MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAG	62
4.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁGÁNAK TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ TARTOZÓ FEJLESZTŐ PROGRAM	64
4.1.	Mozgáskorlátozott	65
4.2.	Beszéd fogyatékos	69
4.3.	Az autizmus-spektrumzavarok	72
4.4.	A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók	78
5.	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	82
5.1.	Tanórai csoportbontások	82
5.1.1.	Idegen nyelvi nyelvű csoportok alakításának szabályai.....	82
5.2.1.	Matematika nyelvű csoport alakításának szabályai.....	82
5.2.2.	Informatika, technika óra csoportjainak alakítása	83

5.2. Tanórán kívüli csoportbontások	83
6. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	84
6.1. A tankönyvek kiválasztásának elvei.....	84
6.2. A tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	84
7. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	86
7.1. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 1-2. évfolyamon	86
7.2. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása a 3-4. évfolyamon.....	87
7.3. Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 1- 4. évfolyamon.....	88
7.4. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 5-6. évfolyamon	89
7.5. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítsa a 7-8. évfolyamon.....	90
7.6. Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 5- 8. évfolyamon.....	90
7.7. A pedagógiai célok megvalósításának órateremben biztosított lehetőségei.....	91
7.8. A tanórán kívüli foglalkozások feladatai.....	92
8. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	93
8.1. A két testnevelés óra kiváltásának szabályai.....	93
9. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI	94
9.1. A választható tantárgyak szervezésének szabályai.....	94
9.2. Az egyéb foglalkozások szervezésének szabályai.....	94
9.2.1. Szabadidős foglalkozások (szakkör, ISK stb.) szervezése	94
10. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	95
10.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	95
10.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	96
10.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	97
10.4. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program	99
11. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	101
11.1. A tanulók értékelésének általános szempontjai	102
11.2. Az értékelés általános alapelvei.....	103
11.3. Az értékelés formája.....	103
11.3.1. A szöveges értékelés szempontjai	103
11.4. Az általánostól eltérő értékelés alá eső tantárgyak értékelése	104
11.4.1. Az idegen nyelv értékelése.....	104
11.4.2. Az etika/hit- és erkölcstan értékelése	104
11.5. A témazárók értékelésének és az osztályzatok megállapításának helyi szabályai.....	104
11.6. A SNI tanulók értékelése.....	105

12. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉSEK RENDJE	106
13. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	107
14. A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	108
14.1. A magatartás értékelésének elvei	108
14.2. A szorgalom értékelésének elvei	109
15. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK	111
16. AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI.....	113
17. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	114
18. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI 116	
18.1. Az iskola egészségnevelési programja	116
18.1.1. Az egészségnevelési program célja	116
18.1.2. Az egészségnevelés várható eredményei	119
18.1.3. Komplex intézményi mozgásprogram.....	119
18.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	120
18.2.1. Kiemelt stratégiai céljaink.....	120
18.2.2. A környezeti nevelés szinterei.....	121
18.2.3. Környezeti nevelés a tanórákon.....	121
18.2.4. Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat.....	122
18.2.5. Környezeti nevelés tanulmányi, ill. osztálykiránduláson, erdei iskolában	122
18.2.6. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt.....	122
18.3. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek	126
LEGITIMÁCIÓ	127

1. BEVEZETŐ

*„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti vágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szent-Györgyi Albert)*

Iskolánk 1991. óta működik. Az elmúlt évek alatt – hol magunk akaratából, hol a környezetünk kényszerítő hatása miatt – sok kihívásnak kellett megfelelnünk. Ezek a kihívások formálták közösségünket, alakították mindennapi munkánkat.

Célunk megfelelni minden olyan elvárásnak:

- ami a tanítványaink személyiségének komplex fejlődését biztosítja,
- ami felkészíti őket továbbhaladásra, az élethosszig tartó tanulásra,
- ami színessé, emberközpontúvá teszi iskolai életüket, és
- ami a mi általunk elfogadott értékekkel egyeztethető.

Mindennapi pedagógiai tevékenységünkben kiemelt szerepet kapnak a sporttevékenységek, a művészetek, a matematika, magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelvek és az IKT eszközök.

Tudjuk, hogy a személyiség fejlődésében meghatározó szerepe van a motivációnak és a sikerélménynek. Pedagógusaink azon munkálkodnak, hogy ezt szem előtt tartva, tanulóink képességeit és tehetségét minél magasabb színvonalon bontakoztassák ki.

A szülői házzal szoros kapcsolatban igyekszünk nevelni és oktatni diákjainkat. Célunk, hogy boldog, nyílt, új ismeretekre éhes, harmonikusan fejlett, egészséges fiatalok kerüljenek ki intézményünkéből. Olyan iskolát szeretnénk működtetni, amelyben

- a gyermekek korszerű, európai színvonalon tanulhatnak, ahol ellátásuk és oktatásuk a lehető legmagasabb színvonalú;
- a tanulók a magyarság és az európaiság értékeit közvetítő korszerű tudást és mintát kapnak;
- az emberi, nemzeti értékeket megismertetik és elfogadtatják velük;
- a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete van;
- a kulcskompetenciák fejlesztése az élethosszig tartó tanulást alapozza meg;
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges fiatalok nőnek fel, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni;
- a tanulók életformájává válik a rendszeres mozgás, a mindennapos testedzés, az egészséges életmód;
- a diákok fogékonyak a művészetekre.

Az intézmény a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve biztosítja a sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó nevelést –oktatást, oly módon, hogy tanulóink

- egyenlő eséllyel indulhassanak tanulmányi téren a nem élsportoló kortársaikkal;
- érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően, sportbeli leterheltségük ellenére, alkalmassá váljanak bármely közép-, illetve felsőoktatási intézménybe való továbbtanulásra, vagy sportjellegű szakma elsajátítására;
- a választott sportágukban képességeiknek megfelelően, maximális eredményeket tudjanak elérni.

A táblázatban használt jelölések az alábbi pedagógiai programokat, illetve tantervi változatokat jelentik:

NKT 2012: a 2012-ben felülvizsgált és módosított NAT, a Köznevelési törvény, illetve a 2012-ben kiadott új kerettantervek alapján elkészített 2013 szeptemberétől érvényes, 2014 áprilisában és 2017 márciusában módosított Pedagógiai program.

NKT 2012 Sport: a 2017 szeptemberétől bevezetett sportiskolai kerettanterv felmenő rendszerben

NAT 2020: a 2020 NAT kerettanterv alapján készült helyi tanterv

NAT 2020 Sport: a 2020 NAT sportiskolai kerettantervalapján készült helyi tanterv

Helyi tanterv bevezetésének ütemezése

évfolyam/ tanév	1	2	3	4	5	6	7	8
2013/ 2014	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2014/ 2015	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2015/ 2016	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2016/ 2017	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2017/ 2018	NKT 2012 Sport	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2018/ 2019	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2019/ 2020	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2020/ 2021	NAT 2020 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NAT 2020	NKT 2012	NKT 2012	NKT 2012
2021/ 2022	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NKT 2012 Sport	NKT 2012 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020	NKT 2012	NKT 2012
2022/ 2023	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NKT 2012 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020	NKT 2012
2023/ 2024	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020
2024/ 2025	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport	NAT 2020 Sport

2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

„Aki mosolyt varázsol egy gyermek arcára, nem váltotta meg a világot. De szebbé tette azt.”
(Ancsel Éva)

2.1. Alapelvek

A Százhalombattai Körösi Csoma Sándor Sportiskolai Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánják érvényre juttatni:

- Iskolánk világnézetileg semleges, elfogadó és a világnézeti tolerancia elvét követi.
- Szocializációs munkánk a pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésére épül.
- A nevelőtestület gyermekközpontú pedagógiát képvisel, munkánkat a gyermekek mindenek feletti érdeke határozza meg.
- Tiszteletben tartjuk a gyermeki jogokat és következetesen elvárjuk a kötelességek teljesítését.
- Középsiskolában továbbfejleszhető elemi műveltségbeli alapokat teremtünk.
- A tanulási stratégiák megválasztásában, a taneszközök használatának kiválasztásában az életkori jellemzőket tartjuk szem előtt.
- Alapvetően a differenciálás, a felzárkóztatás és a képességfejlesztés dominanciája határozza meg nevelő-oktató munkánkat.

Esélyegyenlőség

Vállaljuk, hogy minden tanulónak személyiségét, aktuális pszichés állapotát figyelembe vevő, adekvát pedagógiai fejlesztést, egyéni törődést, oktatást, képzést biztosítunk. Ebbe beletartozik a tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakemberhez irányítás.

Nyitottság

Nevelőtestületünk fogadóképes minden olyan pedagógiai törekvés, kezdeményezés iránt, amely a gyermeki személyiségfejlesztést hatékonyabbá, teljesebbé teszi, és célkitűzéseinknek megfelel. Iskolánkban szívesen látunk vendégül mindenkit, aki pedagógiai munkánk iránt érdeklődik. Ugyanakkor senkinek a látogatása nem zavarhatja sem a pedagógiai folyamatot, sem a folyamatban résztvevők érdekeit.

Komplexitás

Pedagógiánkban nem választjuk szét a nevelést és az oktatást. A gyerekeket körülvevő világról minél teljesebb képet kívánunk kialakítani, ehhez a már meglévő gyermeki világképet folyamatosan gazdagítjuk új ismeretekkel. Az elsajátítandó ismereteket több oldalról és többféle módszerrel közelítjük meg. Az eredményes tanulás módszereit, eszközeit, sajátos eljárásait is megtanítjuk.

A tartalmas, sokszínű iskolai élettel mintát adunk a felnövekvő generáció számára ahhoz, hogy hogyan alkossa meg jövője sikeres, boldog életét, a munka, a játék, a szórakozás és a tanulás harmóniáját. A gyermekeket érő nevelési hatások (társadalmi, szülői, iskolai) összhangját igyekszünk megteremteni, koordinálni, a negatív hatásokat ellensúlyozni a személyiség egészséges és harmonikus fejlődése érdekében.

Személyközpontúság

Munkánkban törekszünk arra, hogy minden gyermekünket saját egyéni adottságainak és képességeinek maximális kihasználására készítsük, s ezzel együttműködő, önmegvalósító, norma- és szabálytudattal rendelkező, szuverén, erkölcsös személyiség formálódását segítjük.

Kompetenciaalapú nevelés-oktatás

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérben a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

2.1.1. Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók ***korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése***, valamint ***személyiségük teljes körű fejlesztése***.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, tovább építhető alpműveltséget nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világméretű formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

2.1.2. Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan ***részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk***.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel, városunk érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző városi (tankerületi) rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városban található óvodákkal, iskolákkal, közművelődési és egyéb intézményekkel;

- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle városi (tankerületi) rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett városi (tankerületi) szintű – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.

2.2. Értékek

2.2.1. Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyek a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, és nem utolsósorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoportok, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét *áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve*, mely az következő alapvető értékeken alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

2.2.2. Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében **emberközpontú**, humanista;
- tanulóinak elsősorban az **EMBER tiszteletén, megértésén** és szükség szerinti **segítésén, s a másság elfogadásán** alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értéként preferálja **az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást**, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus **iskolai közösségnek**.

2.2.3. Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk minőségbiztosítási rendszere segítségével folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lényé áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapképességeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai érték szemlélet és értékrend alapján.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban jól érezzék magukat a partnereink is, kiváltképpen a tanulók szülei.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a városi (tankerületi) oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- **nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk,**
- **az emberiség közös értékei,**
- **a demokrácia és a jogállam értékei,**
- **európai, humán, illetve transzcendentális értékek.**

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

2.3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermekközpontú nevelés, a személyiség komplex fejlesztése és a sportiskolai nevelés áll.

Az elkövetkezendő időszakban tanulóink testi-lelki egészsége, a mentálhigiéniés nevelés, a prevenció kerül előtérbe. Megvalósítása során legfontosabb feladatunk a személyiség sokoldalú fejlesztése és az általános emberi értékek továbbadása. Célunk a tolerancia erényének kimunkálása: elfogadni mások másságát, tisztelni az emberi méltóságot.

Fontos az alapvető készségek biztos kialakítása, a kulcskompetenciák fejlesztése, a képességek fejlesztése, a tehetséggondozás, a szociális hátrányok, tanulási nehézségek enyhítését segítő foglalkozások szervezése, a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása, felkészítése az ismeretszerzésre.

Ismeretek nyújtása révén a tanulók felkészítése a pályaválasztásra (a foglalkozások megismertetésével), a felvételi vizsgákra (előkészítők szervezésével), a munkavállalásra (Informatikai és Kommunikációs Technológia, idegen nyelv oktatása), az életre (hasznos gyakorlati ismeretek: szexuális felvilágosítás, elsősegélynyújtás stb.) és a kulturált életvitelre (tanulmányi kirándulás, könyvtár-, múzeum- és színházlátogatás).

Az iskolát körülvevő mikrokörnyezet segítségével célunk a tanulók munkaképességének alakítása, fejlesztése (rend, fegyelem, gondosság, felelősség), az önállóságra, a kulturált viselkedésre, alkalmazkodásra nevelés.

Az alapozó iskolai funkcióból adódóan az általános műveltség alapjainak elsajátíttatása az 1-8. évfolyamon. Cél olyan kulcskompetenciák kialakítása, amelyek a megfelelő anyanyelvi és idegen nyelvi tudás birtokában, a mindennapok problémamegoldó gondolkodása segítségével biztosítja az alkotott és természetes világban való tájékozódást. Ezt támogatja a digitális ismeret és az önálló tanulás képessége.

Lényeges a helyes beállítódás kialakítása a tárgyi és természeti környezettel, a hazával, a hagyományokkal, az állammal szemben. Az igényes, harmonikus és egészséges felnőtt életvitelre nevelés.

A tanítás-tanulás szervezése során előnyben részesítjük a kooperatív technikákat, az önálló ismeretszerzésre épülő, e-learning megalapozását. Ebben fontos szerepet szánunk a tanórán kívüli foglalkozások szervezésének. Intézményünk cél- és feladatrendszerét elsősorban a Nemzeti alaptanterv határozza meg.

➤ **Alapkészségeik differenciált fejlesztésével, életkori sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek a gyerekek képességei, alakuljon ki helyes ön- és világméjük.**

- a) Gyermeki kíváncsiságukra alapozva fejlődjön kreativitásuk, mozgáskultúrájuk, manuális, koordinációs képességeik, vizuális befogadó készségük, kifejező- és beszédképességük, logikus gondolkodásuk, helyesírás és olvasáskészségük.

- b) Az önálló ismeretszerzés, önálló tanulás igényének megalapozása, az önálló tanulás technikáinak elsajátíttatása kiemelt feladat. Az életkori sajátosságok figyelembevételével kell kialakítani a tanulási stratégiákat.
 - c) Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a gyermekek érzelmi nevelésére, a biztonságos, nyugodt munkakör kialakítására, a munkafegyelem javítására.
 - d) A részképesség-zavarokkal rendelkező tanulók esetében szakszerű terápiával, egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással igyekszünk elérni, hogy tanulóink az adott évfolyam minimumkövetelményeinek megfeleljenek. Sikerhez kívánjuk juttatni őket azokon a területeken, amelyeken tehetségesek.
 - e) Alakuljon ki tanulóinkban az önmegvalósítás, önkifejezés iránti igény, valamint a pozitív szemléletre való törekvés.
- **Váljanak tanulóink az erkölcsi normákat elfogadó, azokat betartó kulturált magatartású egyénekké**
 - a) az alapvető magatartási szabályok elsajátításával és betartásával;
 - b) a felnőttek és kortársaik személyiségi jogai, ill. a személyes és közösségi tulajdon tiszteletével;
 - c) az emberi méltóság, modellek, példaképek állításával;
 - d) az egészséges én-tudatuk kialakításával, fejlesztésével, a társadalomért, családjukért, közösségükért érzett felelősségtudat kialakításával;
 - e) egészséges nemzeti identitásuk, hazaszeretetük kialakításával.
 - **Tehetséggondozás: – a tanulók képességeinek kiemelt fejlesztésével. Művelt, olvasott, a tudásukat folyamatosan gyarapítani kívánó emberré neveléssel. Differenciált, az adott csoportra, személyre szabott feladatokkal irányítva a tehetséges tanulók fejlődését.**
 - a) rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, a mindennapok során alkalmazható, konvertálható tudással;
 - b) tanulják meg és alkalmazzák az önálló tanulási technikákkal hasznosítva a könyvtár-, informatika és médiaismereteiket is;
 - c) sajátítsák el az iskola által közvetített alpműveltségi elemeket, ezek között az iskola profiljának megfelelően mélyebb tudásszinttel az anyanyelvi kommunikációt, az adott idegen nyelvek országainak ismeretét, az informatikai műveltséget, a modern információhordozók alkalmazását, a hagyományokat, a legfontosabb művészeti ágakkal, irányzatokkal kapcsolatos ismereteket.
 - d) készüljenek fel a továbbtanulásra, a középiskolai követelmények teljesítésére, a zökkenőmentes átlépésre.
 - **Az iskola a művészeti nevelésben közvetíti az egyetemes és magyar műveltség anyagot. Célunk a tanulóinkat megismertetni a különböző művészeti ágakkal, vizuális kultúrával, zenével, táncsal, mozgókép kultúrával, dramatikus játékokkal.**
 - a régió népművészeti értékeinek megismerése;
 - településünk művészeti értékeinek ápolása;
 - a népi hagyományok, jeles napok ápolása.
 - **A rendszeres testedzés feltételeinek megvalósításával, a sporttehetségek feltérképezését, kiválasztását, az egészséges életmód megalapozását, a gyerekek edzettségének, állóképességének javítását tűztük ki célul az iskoláztatás teljes intervallumára.**
 - a) A mentálhigiénés szokások megszilárdításával alakuljon ki a játék, sport-, testnevelés foglalkozásokat követő tisztálkodás igénye.
 - b) Szabadidőben játékkal, természetes mozgásokkal (futás, ugrás, gyaloglás, stb.) téli sportokkal, túrákkal, kirándulásokkal, népi gyermekjátékokkal, a néptánc és társastánc elemeinek elsajátításával érzük el a szervezett testnevelésen kívül is a rendszeres testmozgást a gyengébb adottságú gyerekek körében is.
 - c) Legyen továbbra is megoldott a gyógytestnevelésre, gyógyúszásra kötelezett és a részlegesen felmentett tanulók rekreációja
 - d) Tanulóink tudatosan készüljenek a káros szenvedélyektől mentes egészséges életre.

- e) A gyerekek időjárási – és terepviszonyokhoz történő alkalmazkodása kapjon szerepet a testi nevelés, a szabadidős tevékenységek körében: kirándulások, túrák hegyi túrák alkalmával minden évszakban.
 - f) Kapjon megkülönböztetett figyelmet a gyenge adottságú, rossz mozgáskoordinációval rendelkező gyermek. Az akceleráció következtében ügyetlenné vált, sikertelen teljesítményt nyújtó gyerekeket segítsük át a kudarcon.
 - g) Kapjon megkülönböztetett figyelmet a kiemelkedő adottságú és fizikumú, jó mozgáskoordinációval rendelkező tanuló, ezzel segítve a sportversenyeken való sikeres szereplést és az utánpótlás nevelést.
- **Váljanak tanulóinkból a társadalomba beilleszkedő, a demokrácia szabályait, közösségi szerepek gyakorlása közben elsajátító emberek. Ismerjék meg a család, Százhalombatta város, az ország működését, készüljenek fel a rájuk váró állampolgári szerepekre.**
- a) Az iskolába lépő, közösséget váltó gyermek életében meghatározó a zavarmentes beilleszkedés, az új környezet, a változó szabályok és a szocio-kontaktusok kialakítása. Az óvoda – iskola, alsó – felső „tagozat”, ill. az iskolafokokozatok közötti átmenetek pedagógiai kezelését, az érintett felnőttek (nevelők-szülők) megkülönböztetett figyelemmel kezelik.
 - b) A társadalom, a gazdaság működését, változásait nyitottan, a tanulók életkorának megfelelő oktatással, orientálással, a nemzedékek közötti társadalmi szereposztás értelmezésével tudatosítjuk.
 - c) Törekszünk arra, hogy tanítványainkban kialakuljon közösségük, társaik, a vállalt feladatok, megbízások iránti felelősség.
 - d) Segítünk a családi élet szabályainak elfogadásában és abban, hogy a gyermek vállaljon részt a család munkájában, becsülje, tisztelje szüleit és azok munkáját.
 - e) A szocializáció elősegítése érdekében tanulóinkat megismertetjük a helyi település önkormányzatának munkájával, tevékenységével.
 - f) Célunk olyan személyiségjegyek erősítése, alakítása, melyek lehetővé teszik a kritikus alkalmazkodást, az együttélést, együttműködést a nemzedéki és kortársakkal: a toleranciát, a kooperációs készséget és képességet, a kommunikáció képességét.
- **Iskolánk tanulói váljanak az épített és természeti környezet megbecsülőivé, a természetértékeinek gondozóivá, az ökológiai egyensúly védelmezőivé. Életük, munkájuk, mindennapi tevékenységük során alkalmazzanak természetbarát technológiákat, eszközöket, anyagokat és eljárásokat. Alakuljon ki bennük a környezettudatos magatartás.**
- a) Tartsák tisztán, ápolják, védjék környezetüket, gondozzák az őket körülvevő parkot, udvart, települési környezetet.
 - b) Ha lehet, válasszanak a természetben fellelhető alapanyagokat tárgyaik elkészítéséhez. A keletkezett hulladékokat a háztartásban, iskolában, játékaik, alkotásaik során gyűjtsék szelektív módon.
 - c) Legyenek érzékenyek a földünket érintő globális problémák egyensúlya iránt, figyeljék e tendenciákat.
- **Tanulóink ismerjék meg a magyar nyelvterület földrajzi, néprajzi tájainak legjellegzetesebb, néphagyományait, szokásait.**
- a) Feladat a város földrajzi adottságainak, természeti környezetének, történelmének, a népi hagyományoknak megismerése, ápolása.
 - b) A megye és a régió földrajzi tájainak, történelmének megismerése.
 - c) Országjáró túrákon Magyarország tájainak, történelmi emlékeinek megismerése.

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjüket illetően.

E célrendszernek alárendelten

- a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés,
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása,
- a tanulók tevékenykedtetése,
- folyamatos ellenőrzés és értékelés;

b) folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom kimunkálása,
- megújult nevelési és oktatási módszerek alkalmazása,
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel,
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások,
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése,
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása.

A fenti célok, feladatok eléréséhez, megvalósításához elengedhetetlen feltétel a nevelő-oktató munka és a tanítás-tanulás folyamatának professzionális irányítása, szervezése. A tervező és szervező munka megkezdésekor az alaptantervi követelményekből és Pedagógiai programunk céljaiból kell kiindulnunk.

- A tanítás-tanulás folyamatának megszervezésekor nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a belső feltételeket, ösztönző erőket, amelyek a gyermekekben rendkívül bonyolult kölcsönhatásban jelen vannak. Mindenfajta tevékenység kiinduló eleme a motiváció. A tanuláshoz való viszony kialakítása szempontjából fontos a felfedezés örömeinek megteremtése. Különösen igaz ez az integrált SNI tanulóakra vonatkozóan. Lényeges, hogy az ismeretszerzés élményszerű legyen, és tevékenységbe ágyazottan történjen.
- A motívumrendszer kialakításának lehetőségei között első helyen kell említeni a sikerélményt. A siker megerősíti a tanulót abban, hogy jó tanulni, érdemes dolgozni. Ez különösen a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek esetében döntő. Az ismeretszerzés ma már nem kizárólag az iskolában történik. Ezért az eddigieknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyvön kívül más könyvek, lexikonok használatának, az egyéb ismerethordozók (sajtó, számítógép, internet) által megszerezhető tudásnak, a közművelődési intézményekkel való jobb kapcsolattartásnak (azok foglalkozásainak látogatása).
- Az oktatási módszerekben teljes a pedagógusok szabadsága, önállósága, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a tanulói aktív részvételt biztosító módszerek a leghatékonyabbak, ezek vezetnek a legjobb eredményre. Pedagógiai munkánk fontos eleme, hogy visszacsatolást adjon a teljesítményekről. Fontos tehát, hogy az ellenőrzés, értékelés, osztályozás rendszeres és folyamatos legyen. Az iskolai nevelő-oktatómunka szervezésénél a kötelező tanórai foglalkozások, a választható tanórai foglalkozások és a tanórán kívüli foglalkozásokat együttesen kell figyelembe venni.

2.3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

a) Tanórai foglalkozások,

b) Egyéb foglalkozások

- szakkör,
- sportkör, tömegsport foglalkozás,
- egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás,
- egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozás,
- napközi,
- tanulószoba,
- diákönkormányzat foglalkozása,
- felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos foglalkozás
- közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás,
- a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás,
- a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni, vagy csoportos foglalkozás,

- tanulmányi vagy kulturális verseny,
 - házi bajnokság,
 - iskolák közötti verseny, bajnokság.
- c) Szabadidős tevékenységek
- osztályprogramok,
 - DÖK rendezvények,
 - táborok.
- d) Közéleti tevékenységek
- társadalmi életben való részvétel (városi rendezvények, megemlékezések).

2.3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen.

A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódniuk kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

2.3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetőek a hagyományos tanórai tanulás-szervezési módoktól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola stb.) is. Ezzel a lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A –tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulás-szervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- a programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

1. előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
2. program biztonságos megvalósítása.
3. közös ismétlés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés. Célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés korrigálásra.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségtan, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé.

Anyagi költséggel járó tanórák (múzeum, színház, tanulmányi kirándulás stb.) szervezése kizárólag az osztályba/csoportba tartozó tanulók szüleitől beszerzett írásbeli elfogadó nyilatkozat megléte, valamint igazgatói engedély beszerzése után lehetséges.

- Az iskola minden osztálya a tanévben – az éves munkatervben megjelölt napon – **tanulmányi kirándulás**on vesz részt. Ha a kiránduláson való részvétel költségekkel jár, a kirándulást csak a 2.3.3. pontban leírtak alapján lehet megszervezni.

Fenti programokon nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglévő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

KOROSZTÁLY	TÉMAKÖR	ÉRINTETT TANTÁRGYAK
ALSÓ TAGOZAT	ERDŐK, MEZŐK, VÍZPARTOK ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYVILÁGA, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tájékozódás a természetben ▪ A vidéki élet szépségei 	KÖRNYEZETISMERET Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika és tervezés Testnevelés és sport
FELSŐ TAGOZAT	ISMERKEDÉS MAGYARORSZÁG TÁJEGYSÉGEIVEL <ul style="list-style-type: none"> ▪ Magyarország műemlékei ▪ A hagyományok és népművészet szerepe életünkben 	TERMÉSZETTUDOMÁNY Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat TESTNEVELÉS ÉS SPORT Földrajz Biológia Történelem

2.4. Pedagógiai folyamatok

2.4.1. A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskola vezetői és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai munkánk részeként a tanítás-tanulás tevékenységének középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk alapvető célja, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- *teremtse szilárd alapokat, a tanulókat tegye nyitottá, fogékonyra az értékek befogadására, valamint kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;*
- *minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.*

2.4.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, ezért a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és

kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy a nevelési és oktatási folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A családi életre nevelés keretében foglalkozni kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és egészségmegőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnővekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi nevelés és oktatás terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életterületén szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságára. Az intézménynek fel kell készítenie a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos nevelés-oktatás, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelésterén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek érvényesülésének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnővekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében intézményünk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek

és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, amely az iskolai nevelés-oktatás területén az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nemcsak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészíti a tanulókat a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. A tanulási intelligenciák feltérképezésével és alkalmazásával meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.4.3. Kulcskompetenciák

➤ *Anyanyelvi kommunikáció*

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését, értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs,
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség,
- funkcionális nyelvtan,
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek,
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása,
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás,
- információk feldolgozása,
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.),
- érvelés képessége,
- empátikus képesség,
- esztétikai érzék,
- kíváncsiság,

- tantárgyra jellemző szaknyelv használata.

➤ *Idegen nyelvi kommunikáció*

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat már az általános iskolában is.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs,
- funkcionális nyelvtan,
- nyelvi stílusok ismerete,
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete,
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete,
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása.

➤ *Matematikai kompetencia*

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmóddhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő segédeszközök használata,
- az igazság tisztelete,
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése,
- mindennapokban használható tudás,
- problémamegoldó készség,
- lényeglátás,
- kíváncsiság,
- egyénileg, társal és csoportban való munkálkodás,
- kreativitásanalízis – szintézis,
- matematikai fogalmak ismerete,
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján,
- összefüggések felismerése,
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát,
- tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket,
- bizonyítások megértése,

- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén,
- matematikai kommunikációs készség.

➤ *Természettudományos és technikai kompetencia*

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- összefüggések felismerése és kifejezése,
- lényeglátás,
- fogalomalkotás,
- esztétikai érzék,
- kreativitás,
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában,
- logikai képességek,
- rajzoló készség,
- tervezés és kivitelezés,
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása,
- kíváncsiság,
- környezettudatosság,
- környezet- és természetvédelem,
- egészséges életvitel,
- nemzeti tudat megalapozása,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során,
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe,
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében,
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben.

➤ *Digitális kompetencia*

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- eszközök megismerése, használata;
- szövegszerkesztési ismeretek;
- információkeresés és kezelés;
- kritikai gondolkodás az innováció területén;
- kreativitás;
- a munka világában való eligazodás;
- élethosszig tartó tanulás.

➤ *Hatékony, önálló tanulás*

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja: otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamatokban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- motiváció;
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása;
- önismeret;
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése;
- figyelem;
- segédeszközök használata.

➤ *Szociális és állampolgári kompetencia*

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá – ha szükséges – konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- egészséges életvitel;
- mentális egészség;
- magatartási szabályok alkalmazása;
- kommunikációs képesség;
- empátia;
- problémamegoldó képesség;
- európai tudat;

- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja;
- stressz és frusztráció kezelése;
- változások iránti fogékonyság;
- együttműködés;
- magabiztosság;
- érdeklődés;
- személyes előítéletek leküzdése;
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen;
- kompromisszumra való törekvés

➤ *Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia*

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek;
- kihívások felismerése, értelmezése;
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése;
- a pénz világában való tájékozódás;
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete;
- tervezés, szervezés, irányítás;
- vezetés;
- delegálás;
- az elemzés;
- a kommunikálás;
- a tapasztalatok értékelése;
- kockázatfelmérés és vállalás;
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

➤ *Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség*

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevételesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

➤ *További releváns kompetenciaterületek*

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- a) Egészséges életmódra nevelés, a testi, lelki egészség fejlesztése, mely a tanórai, a sportfoglalkozások és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg. A gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
- b) Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.
- c) Társas kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.
- d) Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés.
- e) Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével.
- f) Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- g) Értéorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájaként.
- h) Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskolai tevékenységrendszer a személyiség sokoldalú fejlesztésén alapul. A konkrét tartalmi tényezők megállapításakor figyelembe vesszük a gyermekek fejlődés-lélektani jellemzőit, az életkori sajátosságokat, és számolnunk kell tanulóink szociális családi hátterével is.

- Tanulóink viselkedéskultúráját az intézmény Házi rendjében foglaltak alapján alakítjuk. A Házi rend betartására és betartására fokozott figyelmet fordítunk.
- A személyiségfejlesztés minden pedagógus egységes, következetes nevelési eljárásokkal végzett folyamatos tevékenysége.

Értékközvetítő személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Eszközei: megfigyelés, beszélgetés, kapcsolattartás, differenciálás, szociometria.

A tantárgyak adta nevelési helyzetek kihasználásával a pedagógus az alábbi nevelési területeket veszi figyelembe:

- testi nevelés: testi fejlődést elősegítő tevékenység
- testi önfejlesztés
- értelmi nevelés
 - érzelmi nevelés
 - erkölcsi nevelés
 - esztétikai nevelés
 - egészségnevelés: egészséget erősítő viselkedésmódok kialakítása
- sport, táplálkozás
- környezeti nevelés: a környezethez való tudatos viszony ismeretek átadása, környezeti attitűdök
 - állampolgári nevelés
 - multikulturális nevelés
 - média és nevelés

Kiemelt feladat az 1-4. évfolyamon:

- a motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, kíváncsiság, játékszeretet, érdeklődés, felfedezési vágy);
- a sporttehetségek kiválasztása, megfelelő képzése, fejlesztése, versenyeztetése;
- az alapkészségek kialakítása és fejlesztése (olvasás, írás, számolás, logikus gondolkodás), valamint a képesség fejlesztése (felismerés, összevonás, összehasonlítás, sorképzés, kiemelés, megismerési képesség, megfigyelési képesség, írás és értő olvasás, beszéd és beszédértés, tanulási képesség, tapasztalás).

Kiemelt feladat az 5-8. évfolyamon:

- sportoló tanulóink iskolai és sportbeli kötelezettségének harmonikus összehangolása, a tanulmányi és sportversenyeken való sikeres szereplés;
- ösztönzés az utánpótlás szakosztályokban való aktív versenyzésére;
- a motiváltság fejlesztése (tanulási kötelességtudat, továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény);
- a gondolkodási képesség fejlesztése (analizálás, absztrahálás, problémamegoldás, gondolkodás, viszonyítás, általánosítás, osztályozás, bizonyítási képesség, asszociálás).

a) A személyiségfejlesztés egyéb területei:

- A tanulók érzelmi, akaratit jegeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése.
- Figyelembe kell venni tanulóink egyéniségét, fejlettségi szintjét és érdeklődési körét.
- Legyenek megfelelően toleránsak.
- Akaratit tulajdonságaikban legyenek határozottak, céltudatosak, kitartóak, megbízhatóságra, rendszerességre törekvők.

- Legyen reális önképük, és tudják mire képesek.
- Legyenek kreatívak, rendelkezzenek mobilizálható tudással, az önképzés és az életen át tartó tanulás igényével.
- Az SNI tanulókat segítjük, hogy önismereti képességeik fejlődjenek, amelyek segítik őket a társas kapcsolatok kialakításában, az osztályközösségbe történő beilleszkedésben.

3.1.A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos konkrét feladatok:

- A tanulók műveltségének, világszemléletének, világképének formálása.
- A tanulók életvitelével kapcsolatos személyiségfejlesztési feladatok.
- Az élet és egészség védelme a nevelési alapértékek között első helyen áll. Az egészség, mint a társadalmi lét és a pedagógiai funkció nélkülözhetetlen alapja, olyan érték, amely minden pedagógus számára nevelői feladat. Az egészséges életmódra való felkészítés hatékony módszere a megelőzés. A megelőzés feltételezi az ismeretek közlését és elsajátíttatását, valamint a magatartás pozitív irányú befolyásolását. Az iskola szocializációs színtér, mely segíti az egészségnevelést céljainak elérésében. Motiválja a tanulókat az egészséges életmód kialakítására és továbbvitelére; az elsajátított magatartásformák szinten tartására és fejlesztésére. Az iskola a szülőkkel együtt segíti ennek beépülését a tanulók értékrendjébe.
- Tanulóinkban ki kell alakítani a pozitív életszemléletet és a pozitív beállítottságot. Ehhez szükséges a testi-lelki egészség óvása.

Kiemelt feladat 1-4. évfolyamon:

- egészségvédő öntevékenység;
- befogadóképesség, önkifejezési, önállósulási képesség;
- természettudat kialakítása;
- sportági kiválasztás.

Kiemelt feladat 5-8. évfolyamon:

- egészségvédő öntevékenység önállósulása;
- önmegismerő, önértékelő, önfejlesztő képesség kialakítása (emberismeret, tehetséggondozás, pályaválasztás);
- kreativitás, önkifejezés fejlesztése;
- reális énkép (önbizalom, önbecsülés), öntevékenységi vágy, önállósulási vágy felkeltése.
- a versenyszerű sportolásra való felkészítése.

- A magatartás-, viselkedéskultúra jegyeinek gazdagítása.

Tiszteletudó, intelligens, kulturált magatartás kialakítása és megkövetelése a tanulóktól az intézményen belül és kívül. Ezek elsajátíttatására számos alkalom kínálkozik az iskola által szervezett rendezvényeken, közös színházlátogatások alkalmával, tanulmányi kirándulásokon.

Kiemelt feladat az 1-4. évfolyamon:

- szociális hajlamok (kötődés, csoportképzés, hovatartozási kötődés, birtoklás) szokásainak kialakítása;
- segítség, együttműködés, versengés, siker- és kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás;
- sportszerű magatartás kialakítása.

Kiemelt feladat az 5-8. évfolyamon:

- meggyőződés, előítéletek legyőzése;
- empátia, tolerancia;
- konfliktuskezelés, vitakészség formálása;
- sportszerű magatartás kialakítása.

3.2.A személyiségfejlesztés megvalósulásának tevékenységei, szinterei:

- alapvető szabályok megtanulása, alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, kulturált étkezés, udvariasság, segítőkészség;
- csoporttörvények hozatala, csoportszokások, hagyományok;
- tanulmányi munka;
- napközi otthonos foglalkozások, igény szerint tanulószobai foglalkozások;
- nevelési beszélgetések, didaktikus játékok;
- manuális foglalkozások, kézműves tevékenység, bábozás;
- túrák, séták népi játékok, népszokások;
- iskolán kívüli programok (mozi, színház, kiállítás, kirándulások stb.);
- játékfoglalkozások;
- sportvetélkedők, sportfoglalkozások;
- felelősi rendszer;
- értékelési rend, jutalmazás, büntetés;
- versenyek, pályázatok;
- ünnepek, megemlékezések;
- kreatív-műhelyek;
- iskolánk esztétikus környezetének alakítása.

Valamennyi tevékenységi formában fokozott figyelmet kapnak a sajátos nevelés igényű gyermekek.

A tanulók személyiségének fejlesztése, képességének kibontakoztatása érdekében az iskola együttműködik a szülőkkel.

Sok negatív inger hat ránk, különösen érinti ez a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, ezért nagyobb a veszélye a negatív társadalmi hatások érvényesülésének is.

4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciákat. Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. §-a részletesen megfogalmazza a teljes körű egészségfejlesztés céljait:

- (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- (2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
- (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen
 - a) az egészséges táplálkozás,
 - b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
 - c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
 - d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
 - e) a személyi higiéné területére terjednek ki.
- (4) A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.
- (5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.
- (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.
- (7) A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenció tevékenység megszervezésébe aki, vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenció programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.
- (8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál beszerzi
 - a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,
 - b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
 - c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.
- (9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

Természetesen az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok nem újak, hiszen a közoktatási törvény 48. § (3) bekezdését a 2003. évi LXI. törvény iktatta be az ágazati törvénybe, kimondva, hogy az iskolai nevelési program részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját.

2006-ban az Egészségügyi Világszervezet iskolai egészségfejlesztésről szóló ajánlása hangsúlyozta, hogy azok az egészségfejlesztő programok hatékonyak, amelyek hosszú távon működnek, beépülnek az iskola mindennapjaiba, és mindegyik fő egészség-kockázati tényezőre hatnak.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Formái:

- *Tanórai foglalkozások* – a helyi tantervben az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó témák feldolgozása.
- *Tanórán kívüli foglalkozások* – kirándulások, erdei iskolai programok, napközis foglalkozások, iskolai egészségnap, csoportfoglalkozások.
- *Tájékoztató fórumok* – szülők számára, osztályszintű, szakmai tanácskozások tréningek.
- *Iskolán kívüli rendezvények* – kapcsolódás más szervezetek intézmények programjaihoz.
- *3.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*

(20/2012 (VIII. 31) EMMI rendelet 7. § ak) pontja)

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) valósul meg.

Feladatok:

- a) Szerepvállalás deklarációja

Az iskola vezetésének az a feladata, hogy megbizsa a munka irányításával az egészségfejlesztésben képzett vagy a feladatok megszervezéséhez többletszakértelemmel rendelkező kollégát.

- b) Segítő kapcsolatok, partnerek

Szülők (család): megfelelő tájékoztatás, információ átadás után aktívan tudják támogatni az iskola egészségnevelési programjait, akár szakértelmükkel is.

Szülői közösség: jogosítvánnyal felruházott szervezet, amely összekötő szerepet tölthet be az iskola és az otthon között.

Iskolaorvos, védőnő feladatai a következőképpen csoportosíthatók:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban, foglalkozások tartása.

Pedagógiai szakszolgálat: szakmai ismeretei révén olyan területeken adhat folyamatos segítséget a diákoknak, a szülőknek akár pedagógusoknak is, amely speciális szakmai felkészülést igényel.

Segítő partnereink még a gyermekjóléti szolgálatok, a családsegítő és gondozási központok, az ÁNTSZ területileg illetékes hivatala, rendvédelmi szervezetek.

c) Tájékozódás, információgyűjtés az érintettek körében

A szülők, diákok, iskolai alkalmazottak körében a tájékozódás/tájékoztatás változatos lehetőségeivel élünk:

- problémák, kérdések összegyűjtése személyes találkozáskor;
- kérdőívek, felmérések;
- szöveges felmérőlapok.

A helyi, járási, tankerületi, megyei és országos szervektől érkező információkat is felhasználjuk a problémák kezelésekor, a módszerek kidolgozásakor.

5. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

A felnőttek elsősegélynyújtó motiváltsága magas, de tudásszintje alacsony, teljesítőképessége esetleges. Az elsősegélynyújtás gyermekkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szinterei:

- természetismeret óra,
- biológia óra,
- kémia óra,
- testnevelés óra.

A feladat végrehajtásában közreműködő kollegák:

- iskolai védőnő,
- biológiát, kémiát, természetismeretet tanító szaktanár,
- testnevelést tanító tanár,
- OMSZ ápoló.

5.1. Az iskolai elsősegély-nyújtás oktatásának legfőbb célja

A célok és feladatok meghatározásánál kiemelten figyelembe kell venni tanulóink életkori sajátosságait és ennek megfelelő módszerek kiválasztásával kell az alapvető ismereteket elsajátíttatni. Ehhez kiinduló pontként a Konstantin-keresztet használtuk.

A sürgősségi ellátás szimbólumaként régóta elfogadott Konstantin-kereszt hat ága az ellátás egyes részterületeit szemlélteti:

A Konstantin-kereszt első három ága a laikusokra (is) vonatkozik, míg utolsó három ága kifejezetten az egészségügyi dolgozókra. Az első három ágból (felismerés, segélyhívás, segélynyújtás) is jól látható, hogy az elsősegélynyújtás nem feltétlenül jelent azonnali beavatkozást.

A foglalkozások során a tanulók konkrétan ismerjék meg:

- a korszerű elsősegélynyújtás elsajátításának jelentőségét;
- saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét;
- az újraélesztés fogalmát és az idő határaiból következő emberi kötelezettséget;

- az alapvető életműködések biológiai lényegét;
- a funkcionális anatómiát;
- az alapvető életműködések legfőbb zavarait;
- az elsősegélynyújtás általános szabályait;
- az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket;
- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat;
- a segélyhívás helyes módját, a mentőszolgálat felépítését és működését;

A foglalkozások eredményeképpen a tanulók legyenek képesek:

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését;
- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására, a szájból-orrba befűvósos lélegeztetés elvégzésére;
- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására;
- ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására;
- sebesültek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére;
- sérülések alapvető fajtáinak felismerésére;

Sajátítsák el:

- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni;
- az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, megfelelő hozzáállást.

5.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- A tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel;
- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- lehetőség szerint – támogatjuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskola alapdokumentumai tartalmazzák mindazokat az alapelveket, értékeket és normákat, amelyeknek elsajátítása kiemelten fontos az iskolai közösségben, és tanulóink felnőtté válva a demokratikus joggyakorláshoz alkalmazni tudnak.

A szülő és az iskola közös feladata, hogy a gyermekekkel elsajátíttassuk a közösségi együttműködés szabályait, az iskolai házirend szabályait, az iskolai szokásrendet, és azt életkoruknak, fejlettségüknek figyelembe vételével be is tartassuk.

6.1.A közösségfejlesztés célja, feladatai

Olyan iskolai közösséget szeretnénk, ahol a belső légkör, a tartalmas közös munka következtében jól érzi magát tanuló, szülő, pedagógus, alkalmazott egyaránt.

- Az iskolai tanórákon az ismeretek átadásával, azok számonkérésével olyan objektív követelményrendszerbe illeszteni be a tanulót, amely az egyénnek, mint a közösség tagjának az állandó fejlesztését szolgálja.
- Harmonikus kapcsolat kialakítása a társadalmi környezettel, népünk kulturális hagyományainak megismertetése, ápolása (tanulmányi kirándulások, nyári táborok, színházlátogatások, különböző szabadidős tevékenységek).
- Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti környezettel, a környezeti értékek védelme, megőrzése.
- A kommunikációs kultúra fejlesztése.
- A kommunikációs kultúra fejlesztésének, a demokratikus joggyakorlás elsajátításának biztosítása. A demokratikus joggyakorlás tanulásának legfőbb színtere a diákönkormányzat.
- Az információs környezetben való eligazodás segítése; orientálás.
- Elfogadó és segítőkész magatartás a sérültekkel, fogyatékosokkal szemben, a másság tiszteletben tartása.

6.2.A közösségfejlesztés szervezeti formái

- a) osztályközösség,
- b) egyéb iskolai szervezett csoportok,
- c) diákönkormányzat,
- d) iskolai sportkör,
- e) egyéb szabadidős tevékenységre – alkalmanként – szerveződő csoportok.

6.2.1. Az osztályközösségben megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A legnagyobb közösségteremtő erővel az osztályközösségek bírnak, fejlesztésük elsősorban az osztályfőnök feladata, felelőssége és kötelessége.

Törekedniünk kell arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek! Ismerje meg a családban betöltött szerepét, feladatát!
- Ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit!
- Legyen nyitott megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket!
- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt! Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá! Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épiséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait!
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni!

- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani!
- Segítse az integrált tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, segítse elő beilleszkedésüket s az osztály- és iskolai közösségbe.

6.2.2. A diákönkormányzat munkájának közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat tevékenysége különösen a diákvezetők körében biztosít lehetőséget a közösségformáló feladatok megvalósítására. A diákönkormányzat munkáját az igazgató által megbízott pedagógusok segítik, akinek kiemelt feladata a diákok vezetőiből alakult közösség fejlesztése.

Törekednünk kell arra, hogy minden diákvezető:

- Tanulja meg a tanulóközösségek érdekeinek képviselését az osztályközösségek által megválasztott képviselők közvetítésével!
- Ismerje meg, gyakorolja a javaslattevési, véleményezési és egyetértési jogok gyakorlásának módját, kultúráját!
- Sajátítsa el az egymás véleményére való odafigyelés, annak elfogadásának képességét!
- Tanulja meg a különböző korosztályokhoz való alkalmazkodást!
- Sajátítsa el a kritika megfogalmazásának kulturált formáját! Tanulja meg a kulturált kritika elfogadását!
- Sajátítsa el a demokratikus együttműködés formáit!
- Ismerje meg, sajátítsa el a kulturált közösségi szórakozás lehetőségeit, formáit.
- Szerezzen jártasságot az iskolai szintű szabadidős tevékenységek szervezésében! Tanulja meg, hogy nemcsak szórakozni, hanem szórakoztatni is öröm!

6.2.3. Az iskolai sportkörök közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai sportkörök a közösségi érzés kialakulására / kialakítására – különösen a csapat sportágakban – nagyon jó lehetőséget biztosítanak. A sportkörökön (csapatokon) belüli közösség alakításáért az iskolai sportköröket vezető pedagógusok, edzők a felelősek.

Törekednünk kell arra, hogy az iskolai sportkörök minden tagja:

- Ismerje meg a közösség és a közösség tagjai iránt érzett felelősség érzését!
- Ismerje meg a közös célért való küzdelem erejét, élményét! Ismerje meg az együvé tartozás érzését!
- Legyen képes a különböző teljesítmény elfogadására, tolerálására!
- Sajátítsa el a szabálytiszteltet és szabálytartás képességét!
- Egyéni képességeihez mérten képes legyen gyorsan gondolkodni és döntést hozni!
- Kapjon rendszeresen lehetőséget akaraterője és kitartása fejlesztésére!
- Kapjon lehetőséget a csapatjáték keretein belül az egyéni képességek érvényesítésére.

6.2.4. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek a tanórán kívüli foglalkozások körében változatos formában valósulnak meg. Érinthetnek egy-egy osztályközösséget, egy-egy évfolyamot vagy kisebb csoportokat.

Kirándulások, nyári táborozások feladatai:

- együttműködés, tolerancia, alkalmazkodás fejlesztése;
- szociális kompetencia, kommunikáció fejlesztése, ismeretek alkalmazása a minden napi életben.

Szakkörök, versenyek, vetélkedők feladatai:

- a versenyszellem fejlesztése;
- a siker és az eredmény elismerésének fogadási képessége az iskolai közösség előtt;
- annak a tudatnak az erősítése, hogy az iskola közösségének képviselője felelősséggel jár;
- alkalmazkodás az új, kisebb közösséghez, a beilleszkedés gyakorlása.

7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

7.1.A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés;
- tanmenetek, illetve gyógy- és fejlesztő pedagógusok esetén egyéni fejlesztési tervek készítése;
- a tanulók írásbeli munkáinak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése, értékelése;
- a megtartott tanítási órák, foglalkozások dokumentálása;
- a kötelező tanügyi és munkaügyi dokumentumok elkészítése, dokumentáció vezetése;
- az osztályozó és javító vizsgák lebonyolítása, dokumentálása;
- tanulmányi versenyek szervezése, rendezése, lebonyolítása;
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni képességfejlesztés;
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése, rendezése, lebonyolítása;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- a tanulók felügyeletének ellátása (óráközi szünetekben, ebédeléskor stb.);
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése, lebonyolítása;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken, a munkaközösségek munkájában;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- részvétel a tagozati, nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken;
- részvétel a munkáltató vagy intézményvezető által elrendelt továbbképzéseken;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek, tantermek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- szükség esetén kapcsolattartás a pedagógiai szakszolgálatok, illetve a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival;
- szakmai kapcsolattartás a tankerület általános és középiskoláinak, óvodáinak pedagógusaival.

7.2.Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt – a nevelőtestület véleményének kikérését követően – az igazgató bízta meg.

Az osztályfőnök legfontosabb feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákönkormányzatával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

- Az osztályába járó SNI tanuló fejlesztésében részt vevő gyógypedagógusok közreműködésével tanév végén elkészíti a tanuló komplex értékelését.
- Szülői értekezletet tart, az értekezletről emlékeztetőt készít / készített.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, félévi értesítő és bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola, valamint az osztálya előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít.
- Közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Szervezi és koordinálja az osztályába járó SNI tanulókkal kapcsolatos esetmegbeszéléseket.
- Rendkívüli esetekben az osztályban órát látogat.
- Szoros kapcsolatra törekszik a szülői házzal. Megismeri tanuló családi, szociális körülményeit. Szükség esetén családlátogatást végez. Időben értesíti a szülőket a tanulóval kapcsolatos bármilyen változásról.
- Kapcsolatot tart fenn. Rendszeresen egyeztet az osztályába betanító pedagógusokkal a tanulók tanulmányi, magatartásbeli teljesítményéről, változásokról.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Iskolai ünnepeken, rendezvényeken osztályával együtt részt vesz, valamint segíti az iskola éves munkatervében szereplő ünnepek, rendezvények, programok méltó megünneplését, színvonalas lebonyolítását.
- Felelős osztálya tanuló, a tanulók szülei, az osztályában tanító pedagógusok és az iskolavezetés közötti korrekt információáramlásért.

8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A *Nemzeti köznevelési törvény* (Nkt.) 3. § (6) bekezdése alapvetően rögzíti, hogy a köznevelés kiemelt feladata a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók, valamint a kiemelten tehetséges tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

A Nkt. 4§ (13) értelmű rendelkezése szerint **kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:**

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

8.1.A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTM) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal összefüggő pedagógiai feladataink:

- Az okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban.

- A szülők bevonása a nevelési problémák megoldásába, segíteni őket a megfelelő nevelési módszerek megismertetésével.
- Az osztályban tanító pedagógusok bevonása a nevelési gondok megoldásába.
- Súlyosabb esetben szakember segítségének kérése.
- Sajátos nevelési igényű tanulók esetében szoros szakmai együttműködés a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szükség esetén más szakemberrel az osztályfőnök koordinálásával.
- A tanulóval való egyéni bánásmód, beszélgetések, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása.
- Különböző lehetőségek ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére.
- A baráti társaság figyelemmel kísérése.
- Tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával.
- A nevelőtestület konzultációja a devianciáról, a rehabilitációs tevékenységről (nevelési értekezlet, belső továbbképzések).
- Jelentős pedagógiai problémává válhat az agresszió. Igyekeznünk kell feltárni ennek okait, meg kell tanítanunk a helyes konfliktuskezelést.
- Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens, iskolapszichológus és pedagógiai asszisztens bevonása a munkánkba.

A pedagógus munkáját csak a kölcsönös bizalom, tapintat, a személyiségjogok tiszteletben tartásával végezheti. Örömet, sikerélményt nyújtó feladatok adásával kell segítenünk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulóink is elinduljanak az egészséges személyiségfejlődés útján.

8.1.1. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különös figyelmet igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi (*Szakmai alapidokumentum szerint feladatunk*),
- beszéd fogyatékos (*Szakmai alapidokumentum szerint feladatunk*),
- autizmus spektrum zavarral vagy (*Szakmai alapidokumentum szerint feladatunk*),
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) (*Szakmai alapidokumentum szerint feladatunk*) küzd.

A Nkt. 4. § 23. pontja alapján **megváltozott a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók körének megnevezése.**

A Nkt. 47. §-a alapján a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának **megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban** részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskola a helyi tantervnek elkészítésénél a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe veszi.

Az egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások szervezése a sajátos nevelési igényű tanulók számára egyéni fejlesztési terv alapján történik, melyet a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal együttműködve készít el. A foglalkozások az SNI tanulók száma és szükségletei szerint szerveződnek.

- a) A gyógypedagógus és az osztálytanító együttműködése rendkívül fontos. Ez nemcsak technikai együttműködést jelent, hanem közös felelősségvállalást egy valódi, közös, aktív együttgondolkodást,

együttlászervezést, ami kiterjed a tanmenet- és tananyagszervezésre, a célok, ellenőrzési módok, értékelés, a különböző didaktikai problémák, valamint az osztályban előforduló többi problémás tanulónak nyújtandó egyéni megsegítés megbeszélésére. Az SNI tanulók kapjanak szöveges értékelést minden tantárgyból az érdemjegy mellett félévkor és év végén is. A százalékos értékelés is jelenjen meg.

Az együttműködés célja, hogy megteremtse mindazokat a feltételeket, amelyekkel valamennyi tanuló nevelési és oktatási szükségleteit biztosítani tudjuk. Törekedni kell a nyitottságra, a kooperációra, kapcsolattartásra, párbeszédre, a konfliktuskezelésre.

Az integráció nemcsak az osztályban tanító tanárok ügye, hanem kihat az egész iskola szervezetére és a szülőkre is. Az osztályfőnök feladata, hogy a szülőket bevonja a fejlesztő tevékenységbe, tájékoztassa az elért eredményekről.

- b) Tanórán kívül a rehabilitációs órák keretében a tantárgyi felzárkóztatást és a tanulási képességek fejlesztését végzi a gyógypedagógus.
- Fontos, hogy tanórákon a többiekkel együtt tudjon haladni az integrált tanuló, ezért az eljárás didaktikai tréningekkel történik, így az aktuális tananyaggal kapcsolatos probléma rövidebb időn belül felszámolható. Az alapvető tanulási képességek hiánya, gátoltsága vagy zavara miatt megnehezül az iskolai haladás, ezért nélkülözhetetlen ezeknek a képességeknek, az ún. bázisfunkcióknak a fejlesztése is. Az alapvető képességek fejlesztése hosszabb folyamat.

A képességfejlesztés a következő pedagógiai eljárásokkal történik:

- komplex gyógypedagógiai fejlesztés;
- logopédiai terápiák: megkésett (akadályozott) beszéd- és nyelvi fejlődés, diszfázia, diszlexia prevenció és redukáció, diszgráfia terápia, diszkalkulia terápia;
- konduktív pedagógia;
- autizmus specifikus fejlesztés.

8.1.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A magatartási, beilleszkedési zavaroknak többféle oka lehet.

- Magatartási zavarok adódhatnak a helytelen családi nevelésből. (Túlzott szigorúság vagy éppen engedékenység, következtelenség stb.)
- Mentális okok miatt is lehet a gyermeknek magatartási, tanulási zavara.
- Egyik legalapvetőbb oka a kudarc. A részképesség zavara gyakran vezet oda, hogy a gyermek /nem tudván lépést tartani osztálytársaival/ beilleszkedési nehézségekkel küzd.
- Súlyos beilleszkedési zavarhoz vezethet, ha a tanuló már többször osztályt ismételt, így nem a korának megfelelő korcsoportban tanul.
- Nevelési nehézség származhat abból is, ha a nevelők és a gyermekek közötti viszony nem megfelelő.

Fejlesztésre, felzárkóztatásra a tanórák szervezése mellett a tanórán kívüli foglalkozások; speciális egyéni fejlesztő foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrányok csökkentését. Ezekkel a tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldjuk meg. Kiemelt feladat a tanulás tanítása, az otthoni tanulás segítése, a házi feladat előkészítése. Fontos a tanuló sikerélményhez juttatása, elismerő biztatása. Hatékony eszköz a rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal. (Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási napok.) Segítség lehet a tanulóval kialakított bizalomra épülő jó kapcsolat, beszélgetések.

Fejlesztésre, felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szétszórt figyelmű,
- nehezen tud koncentrálni,
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat,
- túlmozgásos- túlzottan lassú,
- kézügyessége és finom-motorikus mozgása fejletlen,

- lassan vált át egyik feladatról a másikra,
- számolása gyenge,
- olvasási- helyesírási problémái vannak,
- a szakértői bizottság, a Pedagógiai Szakszolgálat javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel valamely részképeség területén adódó lemaradás miatt.

A fejlesztés, felzárkóztatás célja:

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, ill. iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbblépés lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése, mozgásfejlesztés.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképeség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók fejlesztéséhez szükséges feladatok

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
A magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók felismerése	- Képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció; pl. Difer, - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése	fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	Folyamatos
	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Tanév eleje, illetve közben
	Beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	A tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, otthon-iskola napló vezetésével stb.)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Első félév
A magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók diagnosztizálása	Vizsgálati kérelem benyújtása az illetékes pedagógiai szakszolgálat / szakértői bizottság felé	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus, igazgató	Folyamatosan
A magatartási, beilleszkedési zavarokkal	Egyéni (képesség) fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	Pedagógus, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	Differenciált tanórávezetés	Minden pedagógus	Folyamatosan

küzdő tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	Felzárkóztatás	Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	Folyamatosan
	Napközi, tanulószoba	Pedagógusok (napközi, tanulószoba)	Folyamatosan
	Előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megisméltése a szülő kérésére)	Tanító	Tanév vége
	Mentesítés bizonyos tárgyak, illetve értékelési módszerek alól	Tanító, szaktanár, pedagógiai szakszolgálat / szakértői bizottság, igazgató	Tanév eleje, illetve folyamatosan
A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán belül)	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	Tanév eleje, illetve folyamatosan
	Tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	Fejlesztőpedagógus, pedagógus	Folyamatosan
A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	A tanulási nehézséggel küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Pedagógiai Szolgálat stb.)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
A fejlesztés hatékonysága, értékelés	Difer tesztek újrafelvétele	fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	Tanév vége
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, gyógypedagógus	Tanév vége
	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan, illetve tanév vége
	Tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév vége
	Beszélgetés (gyerekkel, szülővel)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Tanév vége

8.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek

Fontos, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljes fejlesztése. Ezt segíti a magasabb szintű gondolkodási képességek fejlesztése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma-megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagost túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetőképessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, felügyelet elvetése, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását

- serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje, a bizalom, a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság, az értékelés késleltetése;
- gátolja: kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket, ehhez megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek.

A sporttehetségek felismerésével kapcsolatos feladatok:

- az óvodákkal, a küldő iskolákkal, illetve az egyesületekkel és az edzőkkel való kapcsolattartás fejlesztése;
- tájékoztatás kérése a felvett tanulókról hobbi, érdeklődési kör, tanórán kívüli elfoglaltságok, versenyeredmények, sporteredmények tekintetében;
- képességek diagnosztizálása.

A sportiskolai osztályokban a következő sportágakban tudjuk a tehetségek számára a foglalkozásokat biztosítani: kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, úszás.

Célunk, hogy az élsportoló, tehetséges tanulóinkat a tanulás terén is képességeik maximumára juttassuk, a tehetségeket ezen a téren is fejlesszük.

Különös figyelmet igényel a sportban kiemelkedő képességeket mutató sajátos nevelési igényű és az átlagosnál magasabb intelligenciájú sajátos nevelési igényű tanulók speciális tehetségének felismerése, kibontakoztatása.

A tehetséggondozás mind a tanórák, mind a tanórán kívüli foglalkozások feladata.

Tanórákon:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- differenciált csoportbontás, nívócsoportos oktatás,
- emelt óraszámú oktatás,
- választható tanórai foglalkozások, fakultációk.

Tanórán kívüli foglalkozásokon:

- tehetséggondozó foglalkozások szervezése,
- tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások,
- levelező versenyeken való részvétel,
- felvételi előkészítők,
- kulturális rendezvények látogatása,
- sportversenyek,
- közös rendezvények, programok a művészeti iskolával,
- kapcsolat a tankerület kulturális központjaival,
- kapcsolat sportegyesületekkel,
- iskolai könyvtár,
- egyéb szabadidős tevékenységek (színház- és múzeumlátogatás, kirándulások stb.).

- Fontosnak tekintjük a művészeti tevékenységekhez kapcsolódó tehetség felismerését, és kibontakoztatásának biztosítását.
- Az 5. évfolyamtól bevezetésre kerülő nívó csoportokban történik az idegen nyelv és matematika oktatása.
- Az iskolai órakeret felhasználásakor kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozó szakkörök szervezésére.
- Tanulóinknak házi versenyeken is biztosítjuk a megmérettetés lehetőségét. (Vers-és prózamondó-, helyesírási-, matematika-, sportversenyek stb.) Bízattjuk és felkészítjük őket a városi, körzeti, területi, országos vetélkedőkön való részvételre. Támogatjuk a levelező versenyeken való részvételt. Az elért eredmények publikálásával ösztönözzük a többi tehetséges tanulót is a megmérettetés vállalására.
- Az iskolai könyvtár segítséget nyújt a felkészüléshez. Legyen a könyvtár ideális helyszíne a művészeti, tudományos szakköröknek, érdeklődési köröknek, verseny és felvételi előkészítőknél. Az eddigieknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyveken kívül más könyvek, lexikonok, szótárak használatának. El kell érni, hogy a nyomtatott kiadványok mellett a tanulók lehetőséget kapjanak a hangzó anyagok, multimédiás anyagok megtekintésére, a bennük rejlő ismeretek önálló feldolgozására. A könyvtárban elhelyezett számítógépeken is biztosítjuk az állandó internet hozzáférést.

8.3. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításában csak a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenységével érhető el eredmény. A szülők, a család szerepe ebben a tevékenységben alapvető fontosságú. Ezért az iskolánkba bekerülő veszélyeztetett vagy/és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése az elsődleges feladat. Nevelő – oktató munkánkban az esélyegyenlőségi program megvalósítása az 1. évfolyamon kezdődik. Ez lehetővé teszi azt, hogy a tanulókat felzárkóztassuk, hátrányukat kompenzáljuk.

A lemorzsolódás csökkentésének lehetősége a tanulók motiválása, az általunk kínált tanórai és tanórán kívüli felzárkóztató programok igénybe vétele, valamint az igényes, színvonalas nevelő-oktató munka. A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik.

A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésének lehetőségét biztosítja az iskolánk azért, hogy a tanulók a hétköznapi életben is örömeiket leljék. Szükség esetén a szülőkkel való kapcsolattartással, a problémáknak a szülőkkel történő megbeszélésével, életvezetési tanácsokkal sokat segíthetünk. Ha indokolt, a gyermekvédelmi intézmények, és szakemberek segítségét kéri.

- Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, egységes pedagógiai szakszolgálattal, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

9. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE

Iskolánkban diákönkormányzat működik. Munkájukat az igazgató által megbízott pedagógus segíti, aki egyben képviseli őket az iskola vezetőségében és a Szülői közösségben. A diákönkormányzat gyakorolhatja jogát minden olyan kérdésben, melyet a *Nemzeti köznevelési törvény 48. §-a* számára biztosít.

A diákönkormányzat dönt – a nevelőtestület véleményének kikérésével	<ul style="list-style-type: none"> ▪ saját működéséről, ▪ a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, ▪ hatáskörei gyakorlásáról, ▪ egy tanítás nélküli munkanap programjáról, ▪ az iskolai, diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.
A diákönkormányzat véleményt nyilvánít	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, ▪ a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, ▪ az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor, ▪ a házirend elfogadása előtt, ▪ a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál, ▪ a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez, ▪ az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához, ▪ az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához, ▪ a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához, ▪ az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben, ▪ a fakultatív hit- és vallásoktatás idejének, helyének meghatározásakor, ▪ az EMMI-rendelet 15. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztató (a szabadon választható tantárgyról) elfogadása előtt, ▪ az első tanítási óra reggel nyolc óra előtti megkezdéséhez, ▪ köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, megbízás visszavonása előtt, ▪ tanulói fegyelmi eljárás esetén, ▪ iskolai tankönyvrendelésnél, ▪ az intézményi munkaterv tanulókat érintő részénél.
A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének meghatározásában.

➤ Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha

jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

- A diákközgyűlés összehívását az iskola diákönkormányzatának vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.
- Fontos az integrált tanulók esélyegyenlőségének biztosítása, beilleszkedésük segítése az osztályközösségbe és a diákkörökbe, a közéletiségre nevelésük biztosítása, érdekképviselőjük megszervezése a diákönkormányzatban.

10. A TANULÓK, SZÜLŐK, PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az iskola közösségeinek tevékenységét, a partnerekkel való kapcsolattartást – a helyettesek és a munkaközösség-vezetők segítségével – az intézményvezető irányítja.

A kapcsolattartás rendszeres formái:

- különböző értekezletek;
- fórumok;
- reggeli sorakozó,
- iskolagyűlések;
- nyílt napok;
- tanácskozások;
- fogadóórák,
- e-mail,
- postai küldemény,
- iskolai hirdetőtábla,
- honlap,
- helyi média

Az intézmény közösségeinek kapcsolattartásában a rendszeres és konkrét időpontokat az intézmény éves munkaterve tartalmazza.

10.1. A tanulók, szülők, pedagógusok kapcsolattartásának formái

10.1.1. Kapcsolattartás a tanulókkal

- Az osztályközösségek minden tanév elején 2 fő diákképviselőt választanak, s az így delegált tagok vesznek részt a saját munkatervükben meghatározott üléseken. Ügyelünk arra, hogy a diákönkormányzatban az SNI tanulók is képviselve legyenek. Évente két alkalommal diákközgyűlést tartunk, ahol lehetőség van az iskola működésével kapcsolatos tanulói kérdések, kérések, javaslatok, vélemények megfogalmazására.
- Az osztályfőnökök és az osztály DÖK vezetői az osztályfőnöki órán szervezett keretek között tájékoztatják az osztály tanulóit az őket érintő kérdésekről, illetve a nevelőtestület, valamint az iskolai diákönkormányzat döntéseiről, kéréseiről, javaslatairól.

A tanulókkal való kapcsolattartás során a diákönkormányzat, valamint a támogató pedagógus feladata, hogy a nevelő-oktató munka hatékonyságának növelését segítsék az alábbi területeken:

- tanulói érdekképviselő és annak gyakorlása,
- helyi hagyományok ápolása,

- a tanulói öntevékenység, önállóság, felelősségérzet fejlesztése,
- a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése és megvalósítása,
- játékos, pihentető, egészséges életmódra nevelő programok megvalósítása.

10.1.2. Kapcsolattartás a szülőkkel

Gyermekeink nevelésének hatékonysága érdekében maximálisan jó együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a családokkal. A Szülői közösség a Nemzeti köznevelési törvény szerint él javaslattevési, véleményezési jogával.

A szülői szervezet dönt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, ▪ tisztségviselőinek megválasztásáról, ▪ arról, hogy ki lássa el a szülők képviselőit az iskolaszékben.
A szülői szervezet véleményt nyilvánít	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben.
A szülői szervezet véleményét ki kell kérni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a fakultatív hit- és vallásoktatás idejének, helyének meghatározásakor, ▪ az SZMSZ elfogadásakor, ▪ az EMMI-rendelet 15. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztató elfogadása előtt, ▪ az első tanítási óra reggel nyolc óra előtti megkezdéséhez, ▪ köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, megbízás visszavonása előtt, ▪ iskolai tankönyvrendelésnél, ▪ az intézményi munkaterv elfogadásakor.
A szülői szervezet egyetértési jogot gyakorol	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének meghatározásában.

A Szülői közösség tagjait – osztályonként két szülőt – az osztályközösségek szülői értekezlete választja és bízta meg. Figyelmet fordítunk arra, hogy az SNI tanulók szülei is képviselve legyenek. Az iskolai Szülői közösség önmaga választja kilenc főből álló vezetését (1-1 évfolyam képviselője, valamint egy elnök), és az önmaga által készített működési szabályzat és munkaterv alapján tevékenykedik. Munkájukat az iskola igazgatója segíti, aki folyamatosan tájékoztatja a választmányt az iskolai élet eseményeiről.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- elektronikus napló;
- családlátogatások;
- szülői értekezletek, fogadóórák;
- nyílt tanítási napok, órák, egyéni fogadóórák;
- iskolai és osztályszintű rendezvényeken való segítő részvétel;
- szülői közösség megbeszélései,
- alapítványunk kuratóriumának ülései;
- pályaválasztási tanácsadás;
- előadások szervezése szakemberek közreműködésével;
- meglévő hagyományok ápolása és bővítése.

Az iskola a tanév során:

- szóbeli tájékoztatást tart az éves munkaterv alapján, az általános munkaidőn túli időpontokban (szülői értekezletek, fogadóórák);
- rendszeres írásbeli tájékoztatást ad (az elektronikus naplóban).

A szóbeli tájékoztatás formái:

- szülői értekezletek,

- fogadóórák,
- a Szülői közösség értekezletei,
- a Szülői közösség vezetőségének értekezletei, megbeszélései,
- egyéni beszélgetések.

Az írásbeli tájékoztatás formái

- Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az elektronikus naplóban feltüntetni. A szóbeli feleletek értékelését az általános iskolában három napon belül, az írásbeli teljesítmények értékelését a kiosztás napjától számított három napon belül kell az elektronikus naplóba beírni.
- Az érdemjegyeken, osztályzatokon, szöveges értékeléseken kívül – szükség esetén – a pedagógusok egyéb írásbeli feljegyzést, tájékoztatást, értesítést küldenek a szülőknek (elektronikus naplóban, hivatalos levélben, kötelező nyomtatványokon).

10.2. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel

Az iskolai munka *megfelelő szintű irányításának* érdekében az iskola vezetése állandó munkakapcsolatban áll

- az Érdi Tankerületi Központ igazgatójával;
- VCSGK vezetőjével;
- a járási kormányhivatal illetékes vezetőivel;

valamint folyamatosan kapcsolatot tartunk az alábbi intézményekkel:

a) az Érdi Tankerületi Központ

- oktatási intézményei,
- pedagógiai szakszolgálat: Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Érdi Tagintézménye: 2030 Érd, Fő u. 42., [Tel:06-23-365-049](tel:06-23-365-049), e-mail: pmpsz.erd@gmail.com,
- szakértői bizottságok,
- pedagógiai szakmai szolgáltatókkal: Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központtal.
- családsegítő központjai és gyermekjóléti szolgálatai;
- könyvtárai;
- kulturális központjai;
- múzeumi;

b) egyéb

- sportegyesületek, sportlétesítmények;
- az iskolát támogató alapítványok kuratóriumai;
- társadalmi egyesületek;
- egyházak;
- szakmai szervezetek, egyesületek.

A kapcsolattartás megszervezéséért, irányításáért, felügyeletéért az igazgató, illetve a helyettesek – vezetői feladat-megosztás szerint – felelősek.

11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 64. §-a szabályozza.

(1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) az 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A vizsgabizottságnak elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal bízta meg.

(3) Egy osztályozó vizsga – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

(4) Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(5) Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak *fel nem róható ok* minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

(6) Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(7) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A szabályozás kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára.

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít;

továbbá más intézmények olyan tanulóira,

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgák formája

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika		SZÓBELI	
Hit és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyak.			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyak.		SZÓBELI	GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

- A **vizsgakövetelményeket** a Nat és a kerettantervek alapján elkészített intézményi Helyi tantervben foglalt tantárgyi követelmények határozzák meg (külön mellékletek).

Vizsgaidőszak

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI-rendelet 65.§ (1) bekezdés alapján a különbözeti és beszámoltató vizsgákat január 3-4. hetében és június 1-2. hetében lehet teljesíteni.

Amennyiben a nevelőtestület döntése alapján tehet osztályozó vizsgát, akkor a vizsga időpontja augusztus utolsó hete.

A rendelet alapján különbözeti vizsgát az iskola a tanítási év folyamán bármikor szervezhet.

A vizsgákat a tanulók az eredményesség érdekében több napon keresztül, elosztva teljesítik.

12. A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI

A Nemzeti köznevelési törvény 50. §-ában foglaltak alapján a tanuló felvétele vagy átvétele jelentkezésalapján történik. A felvételtől és az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. Az iskolába történő felvétel és átvétel részletes szabályait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 22-25. § rögzíti.

- A Nkt. 50. § (1) bekezdése alapján **a tanuló felvételéről, átvételéről az iskola igazgatója jogosult dönteni**. Az EMMI-rendelet 23. § (3) bekezdése általános jelleggel szabályozza a tanulói felvétellel, átvétellel kapcsolatos igazgatói intézkedéseket. Az intézményvezetői döntés tartalma tanulói jogviszonyt létesítő, illetve a kérelmet elutasító lehet. **Az igazgatónak értesítési, közlési kötelezettsége áll fenn a szülővel, átvétel esetén az előző iskolával szemben is.**

- Az intézmény vezetőjének a kérelem benyújtásával kapcsolatos
 - ügyintézése,
 - a határidő-számítás,
 - a mulasztás,
 - a kérelem elbírálása és
 - a jogorvoslati kérelem intézésesorán a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos törvényi előírásokat kell alkalmazni (Nkt. 37–38. §-a).

- A felvételtől, átvételtől szóló döntést **az iskola igazgatójának írásba kell foglalnia**, és ilyen formában kell közölnie a tanulóval, kiskorú tanuló esetén a szülővel. A döntést minden esetben meg kell indokolni, és tartalmaznia kell a jogorvoslatról szóló tájékoztatást is. Az EMMI-rendelet 83. §-a alapján a felvétel, átvétel teljes vagy részleges **elutasítása esetén** kötelező határozati formát alkalmazni.

- **A döntéssel szembeni jogorvoslati eljárás** szerint az iskola, felvételt, átvételt elutasító döntése ellen a tanuló, a szülő – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutástól számított tizenöt napon belül – a tanuló érdekében eljárást indíthat. **A fenntartó (tankerületi igazgató)jár el**, és hoz másodfokú döntést a jogszabálysértésre hivatkozással benyújtott kérelemesetében, valamint akkor, ha a kérelmet a tanulói jogviszony létesítésével kapcsolatban érdek-sérelemre hivatkozással nyújtották be.

- A fenntartó az eljárás során **többféle döntést** hozhat, így
 - a kérelmet elutasíthatja, vagy
 - a döntést megváltoztathatja, vagy
 - azt megsemmisítheti, és az iskolát új döntés meghozatalára utasíthatja.

- Amennyiben a tanuló, a szülő **nem ért egyet a fenntartói döntéssel**, annak **bírósági felülvizsgálatát kérheti**, a közléstől számított tizenöt napon belül, jogszabálysértésre hivatkozással. Az iskola döntése **jogerős**, ha a közléstől számított tizenöt napon belül nem nyújtottak be eljárást megindító kérelmet, vagy annak benyújtásáról lemondtak. A másodfokú döntés a közléssel válik jogerőssé. A közlésre az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. A jogerős döntés végrehajtható, kivéve, ha bírósági felülvizsgálatát kérték.

12.1. A tanulók általános iskolába történő felvételének és átvételének helyi szabályai

12.1.1. A tanulók általános iskolába történő felvételének helyi szabályai

- A Nkt. 72. § (2) bekezdése szerint a szülőt megilleti a nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga, amellyel élve gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel szabadon választhat iskolát. Amennyiben a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte, és nem cselekvőképtelen, a szülő ezt a jogát vele közösen gyakorolhatja.
- Az intézményválasztás szabadsága azt jelenti, hogy **nem tiltható meg a szülői jelentkezés benyújtása**, függetlenül attól, hogy a köznevelési intézményt a szülő milyen okból és milyen indokkal választotta meg. A benyújtott jelentkezést – a „*Jelentkezési lap*” az általános iskolaitkarságán kérhető – **az intézmény vezetője** érdemben **köteles elbírálni**, és a szülő részére írásban közölnie kell a döntését. Az intézmény által hozott döntés ellen a szülő **jogorvoslati lehetőséggel** élhet, amelyet a fenntartó (a tankerületi igazgató) bírál el másodfokon. A fenntartói döntés ellen jogszabálysértésre hivatkozással **bírósághoz lehet** fordulni.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (5) bekezdése alapján a **kötelező felvétel után szabadon maradó helyek betöltési sorrendje a következő:**
 - A szabadon maradt férőhelyekre a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat kell először felvenni, közülük is azokat kell előnyben részesíteni, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelye szerinti településen található.
 - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat követően azok a jelentkezők következnek, akik az iskola székhelye vagy telephelye, feladat ellátási helye szerinti településen rendelkeznek lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel. (Miután a kötelező felvétel az adott iskola felvételi körzetében való lakóhelyhez, ennek hiányában tartózkodási helyhez kötődik, ezért **a gyakorlatban problémát vehet fel a körzetbe tartozás**, valamint a körzetbe történő átjelentkezés kérdése. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. § (2) bekezdése szerint a **lakóhely** annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él. **Tartózkodási hely** annak a lakásnak a címe, ahol a polgár lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik. Mind a lakóhelyhez, mind a tartózkodási helyhez kapcsolódik lakcím. A lakcímbejelentéssel kapcsolatos hatósági jogköröket a település, a kerület jegyzője gyakorolja. Az iskolai felvételi **kérelmek vizsgálatakor** az igazgatónak tehát nem a lakcím valóságát, a körzetbe történő esetleges átjelentkezés időpontját szükséges vizsgálnia, hanem azt, hogy **az adott lakcím a lakóhely, illetőleg a tartózkodási helycíme-e**. A felvételi kérelem elbírálásakor tisztázni kell, hogy a tanuló az adott településen a lakóhelye szerinti lakcímen vagy a tartózkodási helye szerinti lakcímen él-e.)
 - **Tartózkodási hely esetében a felvételi kérelem elutasítható**, kivéve, ha a tanulónak nincs lakóhelye.
 - **A sorsolás intézményére** akkor kerülhet sor, ha az általános iskola a jogszabály szerinti sorrendben nem tudja az összes jelentkezőt fogadni. Az ezzel kapcsolatos részletes **szabályokat az iskola Házirendje tartalmazza**.
 - Sorsolás nélkül is felvehetőek az EMMI-rendelet szerint különleges helyzetűnek minősülő tanulók. Az EMMI-rendelet 24. § (7) bekezdése értelmében sorsolás nélkül felvehetőek közül intézményünkbe sorsolás nélkül nyerhet felvételt az a **különleges helyzetű tanuló**, akinek
 - szülője, gondviselője az iskola dolgozója;
 - a testvére az adott intézmény tanulója.
- Az **adott évben tanköteles korba lépő gyermeket** a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.
- Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.
- Az általános iskolába történő beiratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, továbbá
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Intézményünk köznevelési típusú sportiskolai osztályt indít, ezért a hatályos jogszabályok szerint az első évfolyamba beiskolázható gyermekek számára felvételt hirdetünk. A 2017/2018-as tanévtől kezdődően egy sportiskolai osztályt indítunk. Az osztályba az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi és fizikai képesség felmérési vizsgálat követelményeinek, valamint a sportiskolai kiválasztó eljárásnak.

Felvételi eljárás:

1. Jelentkezés a meghirdetett osztályokba. Ez történhet személyesen az iskolatitkárságon, levélben az iskola levelezési címén, vagy elektronikusan az iskola honlapján.
2. Részvétel a játékos ismerkedő foglalkozásokon, melyeken játékos feladatokat oldanak meg a gyerekek, illetve a testnevelők 30 perces óvodás tornát tartanak.
3. Részvétel a sport-alkalmassági felmérésen, ahol a következő képességeket mérjük: állóképesség, gyorsaság, egyensúlyérzék, robbanékonyság, mozgáskoordináció, labdaügyesség stb.
4. Részvétel a sportorvosi vizsgálaton. Ez jelenti a sport-szakorvosi vizsgálatot, az anamnézissel megerősített háziorvosi javaslatot; az iskola orvosának javaslatát.
5. Az iskola közzéteszi a képesség-felmérésen megfelelt gyerekek névsorát.
6. A kormányhivatal által előírt beiskolázási napon a képesség-felmérésen és a sportegészségügyi vizsgálaton megfelelt gyerek iratkozhat be az iskolába.

Az eljárás időrendje:

1. Szülők tájékoztatása levélben az iskola sportosztályának működéséről és a felvételi eljárásról az óvodapedagógusok segítségével.
Határidő: október vége
2. A testnevelő tanárok felmérik az óvodások mozgáskultúráját és az alkalmasnak talált gyermekek szüleit levélben értesítik a sport tagozatos osztályba való bejutás lehetőségéről.
Határidő: november hónap
3. Az óvodák félévi szülői értekezletén a testnevelőink részt vesznek, ott szóbeli tájékoztatást adnak az iskolánkban folyó képzésről és a köznevelési típusú sportiskola működéséről.
Határidő: január
4. „Sportjátékok” című foglalkozások szervezése iskolánkban a 2 alkalommal.
Határidő: január, február hónap
5. A felvétel folyamata iskolánkban:
Sportegészségügyi alkalmassági vizsgálat (iskolaorvos készíti);
Fizikai képességfelmérés.
Határidő: március végéig
6. A felvételi pontos, számszerű eredményeiből rangsort kell felállítani a gyerekek között és a szülőket értesíteni az eredményekről.
Határidő: április közepéig

Mozgáskoordinációs, sport alkalmassági mérés leendő elsősök számára

Feladatok:

- 15m egyenes vonalú futás
- 15m szlalom futás bóják között
- labdagurítás 2 hosszú padon
- labdavezetés lábbal padok mellett
- utánzójárás: nyúlgrás, pókjárás
- járás alacsony gerendán
- labdavezetés és labdaelkapás
- helyből távolugrás
- célba dobás (falra rajzolt körbe kislabdával)

A felvételi eljárást az iskola testnevelő tanárai és pedagógusai végzik az iskolai titkárság adminisztratív feladatainak a bevonásával. Az iskola honlapján a teljes felvételi eljárás módját, a foglalkozások időpontját, a határidőket pontosan rögzítjük a felvehető tanulói létszám megjelölésével.

12.1.2. A tanulók általános iskolába történő átvételének helyi szabályai

- A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a bizonyítványt és a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell bemutatni.
- A körzetes tanulót az igazgató köteles átvenni.
- A nem körzetes tanuló átvételi kérelemről – a helyettesekkel történő egyeztetés után az iskola igazgatója az alábbi szempontok alapján dönt:
 - az adott évfolyam osztályainak létszáma;
 - az átvételt kérő tanuló magatartás és szorgalom minősítése jó vagy jeles legyen.
- Fentiektől eltérni csak az iskolavezetőség mérlegelését követő eseti döntéssel lehet.
- Az iskolába történő átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt, továbbá és az előző iskola igazgatóját értesíteni kell.
- A tanév közben más iskolából átvett tanulót a bizonyítványa, illetve a beiratkozáshoz szükséges iratok alapján kell beírni.
- Tanuló más iskolából történő átvételekor - szükség esetén-, az ismeretelsajátításhoz, alkalmazkodáshoz pedagógusaink több időt, egyéni differenciálást biztosítanak.

12.1.3. Átvétel a sportiskolai osztályba, a 2-8. évfolyamon

Intézményünkben a sportiskolai osztályokba, más általános iskolákból tanév elején és tanév közben is jelentkezhetnek tanulók. Ezek a diákok három napon keresztül tanórákat látogatnak, ahol ők is megismerik iskolánkat, illetve pedagógusaink a tanuló képességeit.

Az újonnan érkezett gyerek átvételére csak akkor kerül sor, ha:

- magatartása és szorgalma legalább jó érdemjeggyel van értékelve,
- magyar és matematika felmérője (tanév végi vagy félévi) legalább négyes szintű,
- megfelel a testnevelő tanárok által elvégzett sport-alkalmassági szintfelmérésen és a sportegészségügyi vizsgálaton.

A sportiskolai osztályba kerülés felvételi követelményrendszer:

Az óvodai testnevelés foglalkozásokra alapozva az iskola elvárása a következő:

- fegyelmezett feladatvégzés
- összerendezett futómozgás
- utasítás alapján 8 elemből álló gimnasztikai gyakorlat elvégzése
- utánozó járások, mozgások biztos bemutatása
- biztonságos labdafogás és labdadobás (adogatás)
- helyben labdavezetés kosárlabdával
- kislabda hajítás ellenkező kar-láb- tartással
- bordásfalra mászás
- bordásfalon való függés nyújtott testhelyzetben
- helyből távolugrás
- biztonságos járás felfordított, számollyal felemelt tormapadon
- a váll, a csípőízület mozgékonyága, lazasága
- fekvőtámaszban megtartás, karhajlítás
- felugrás guggoló támaszból karlendítéssel magas tartásba
- mászókötélen a test biztos megtartása, mászás 1-2 fogással
- gurulóátfordulás előre vagy hátra, gyertya
- korosztálynak megfelelő vízfekvés, két-három úszásnem ismerete, bemutatása

Az emelt szintű osztályba felvételt nyert tanuló köteles részt venni és legjobb tudása szerint teljesíteni a versenyeken. Versenyeken az iskola emblémájával díszített felszerelés viselése kötelező!

Százhalmibattai
Kőrösi Csoma Sándor
Sportiskolai Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM
HELYI TANTERV

.....
Szabó Zoltán
Intézményvezető

A szabályzatot jóváhagyó nevelőtestületi döntés kelte:2021.09.14..

Hatályos: 2021 -től visszavonásig.

Helyi tanterv

Tartalom

1. BEVEZETŐ	5
2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	7
2.1. Alapelvek.....	7
2.1.1. Nevelés és oktatás.....	8
2.1.2. Részvétel a közéletben.....	8
2.2. Értékek.....	9
2.2.1. Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere	9
2.2.2. Az emberi magatartás általános értékei	9
2.2.3. Az intézményünk által kitűzött értékcélok	9
2.3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái 10	
2.3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	13
2.3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai.....	14
2.3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei	14
2.4. Pedagógiai folyamatok	15
2.4.1. A tanítás-tanulás területei	15
2.4.2. Fejlesztési területek – nevelési célok.....	15
2.4.3. Kulcskompetenciák	19
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	25
3.1. A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos konkrét feladatok:.....	26
3.2. A személyiségfejlesztés megvalósulásának tevékenységei, szinterei:	27
4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	28
5. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV.....	31
5.1. Az iskolai elsősegély-nyújtás oktatásának legfőbb célja.....	31
5.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok	32
6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	33
6.1. A közösségfejlesztés célja, feladatai	33
6.2. A közösségfejlesztés szervezeti formái	33
6.2.1. Az osztályközösségben megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	33
6.2.2. A diákönkormányzat munkájának közösségfejlesztési feladatai	34
6.2.3. Az iskolai sportkörök közösségfejlesztési feladatai	34
6.2.4. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai	34
7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	35
7.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	35
7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	35

8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	36
8.1. A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTM) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	36
8.1.1. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	37
8.1.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	38
8.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek	40
8.3. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	42
9. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE	43
10. A TANULÓK, SZÜLŐK, PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	44
10.1. A tanulók, szülők, pedagógusok kapcsolattartásának formái	44
10.1.1. Kapcsolattartás a tanulókkal	44
10.1.2. Kapcsolattartás a szülőkkel	45
10.2. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel	46
11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	47
12. A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI	49
12.1. A tanulók általános iskolába történő felvételének és átvételének helyi szabályai.....	49
12.1.1. A tanulók általános iskolába történő felvételének helyi szabályai	49
12.1.2. A tanulók általános iskolába történő átvételének helyi szabályai.....	52
12.1.3. Átvétel a sportiskolai osztályba, a 2-8. évfolyamon.....	52
1. BEVEZETŐ.....	59
2. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	61
3. A VÁLASZTOTT KERETTANTERVI ÉS A KERETTANTERVEN FELÜLI TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK, A KERETTANTERVEN FELÜLI MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAG	62
4. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁGÁNAK TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ TARTOZÓ FEJLESZTŐ PROGRAM	64
4.1. Mozgáskorlátozott	65
4.2. Beszéd fogyatékos	69
4.3. Az autizmus-spektrumzavarok	72
4.4. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók	78
5. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	82
5.1. Tanórai csoportbontások.....	82
5.1.1. Idegen nyelvi nyelvű csoportok alakításának szabályai	82
5.2.1. Matematika nyelvű csoport alakításának szabályai.....	82
5.2.2. Informatika, technika óra csoportjainak alakítása	83
5.2. Tanórán kívüli csoportbontások	83
6. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	84

6.1.	A tankönyvek kiválasztásának elvei.....	84
6.2.	A tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	84
7.	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	86
7.1.	Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 1-2. évfolyamon	86
7.2.	Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása a 3-4. évfolyamon.....	87
7.3.	Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 1-4. évfolyamon.....	88
7.4.	Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 5-6. évfolyamon	89
7.5.	Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása a 7-8. évfolyamon.....	90
7.6.	Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 5-8. évfolyamon.....	90
7.7.	A pedagógiai célok megvalósításának órateremben biztosított lehetőségei.....	91
7.8.	A tanórán kívüli foglalkozások feladatai.....	92
8.	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	93
8.1.	A két testnevelés óra kiváltásának szabályai	93
9.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI	94
9.1.	A választható tantárgyak szervezésének szabályai.....	94
9.2.	Az egyéb foglalkozások szervezésének szabályai.....	94
9.2.1.	Szabadidős foglalkozások (szakkör, ISK stb.) szervezése.....	94
10.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	95
10.1.	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	95
10.2.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység.....	96
10.3.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	97
10.4.	A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program.....	99
11.	A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	101
11.1.	A tanulók értékelésének általános szempontjai	102
11.2.	Az értékelés általános alapelvei.....	103
11.3.	Az értékelés formája.....	103
11.3.1.	A szöveges értékelés szempontjai	103
11.4.	Az általánostól eltérő értékelés alá eső tantárgyak értékelése	104
11.4.1.	Az idegen nyelv értékelése	104
11.4.2.	Az etika/hit- és erkölcsstan értékelése	104
11.5.	A témazárók értékelésének és az osztályzatok megállapításának helyi szabályai.....	104
11.6.	A SNI tanulók értékelése.....	105
12.	AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉSEK RENDJE	106
13.	A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	107
14.	A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	108

14.1.	A magatartás értékelésének elvei	108
14.2.	A szorgalom értékelésének elvei	109
15.	A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK	111
16.	AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI	113
17.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	114
18.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI	116
18.1.	Az iskola egészségnevelési programja	116
18.1.1.	Az egészségnevelési program célja	116
18.1.2.	Az egészségnevelés várható eredményei.....	119
18.1.3.	Komplex intézményi mozgásprogram.....	119
18.2.	Az iskola környezeti nevelési elvei	120
18.2.1.	Kiemelt stratégiai céljaink	120
18.2.2.	A környezeti nevelés szinterei	121
18.2.3.	Környezeti nevelés a tanórákon.....	121
18.2.4.	Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat.....	122
18.2.5.	Környezeti nevelés tanulmányi, ill. osztálykiránduláson, erdei iskolában	122
18.2.6.	A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt.....	122
18.3.	Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek 126	
LEGITIMÁCIÓ	Hiba! A könyvjelző nem létezik.	

1. BEVEZETŐ

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánk a következő elvek szerint biztosítja a nevelő-oktató munka feltételeit:

- Kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása. Folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain.
- A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.
- A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű (testi- és beszéd fogyatékos, autista és autisztikus jellegű, valamint a pszichés fejlődési zavarral küzdő) tanulók integrált nevelését, oktatását.
- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül.
- Korszerű, hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésére-oktatására vonatkozó rendelkezések

- Nemzeti köznevelési törvény (Nkt.) 3 § (6)., 4. § 23.; 47. § (7); 97. § (9)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 138. §; 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve.

A Nemzeti alaptanterv

- Biztosítja az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a nevelési-oktatási intézményekben folyó nevelő-oktató munka általános műveltséget megalapozó szakaszában.
- Műveltségi területenként meghatározza az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.
- A Nat-ban a fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.
- Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán erőteljesebbé - a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá - válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.
- A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.
- A Nat
 - a) a fejlesztési területeket, nevelési célokat, a Nat feladatait és értékeit,
 - b) az iskolai nevelés-oktatás egyes sajátos tartalmi, pedagógiai feladataira, valamint az iskola és más nevelési-oktatási intézmények közötti, az érintett tanulók fejlesztését támogató pedagógiai tevékenységek egymásra épülésére vonatkozó elveket,
 - c) a kulcskompetenciákat,
 - d) az iskolai nevelés-oktatás Nat-ban meghatározott szakaszaiban az egyes műveltségi területek százalékos arányát,
 - e) a műveltségi területek tartalmát határozza meg.

Az elsajátítás mérésére a helyi és országos mérés szolgál. Az eredmények értékelése, a következtetések megfogalmazása, a további feladatok meghatározása az igazgató irányításával a nevelőtestület feladata. A mérések eredményei nyilvánosak.

A kerettantervek

- a) a nevelés-oktatás céljait,
- b) a tantárgyi rendszert,
- c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,
- d) a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit,
- e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,
- f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, továbbá az ajánlott időkeretet, az egyes iskolatípusok és nevelési-oktatási szakaszok szerint határozzák meg.

A kerettantervek

- a) értékrendszere tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
- b) biztosítják az adott pedagógiai szakaszt lezáró vizsgák követelményeire való felkészítést, felkészülést,
- c) azonosítható - koherens és indokolt - szaktudományi és tantárgy-pedagógiai tudományos világképet, műveltségképet közvetítenek,
- d) segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást,
- e) kijelölik mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatokat,
- f) továbbfejleszthetők, adaptálhatók.

A helyi tanterv

A kötelező tantárgyak és óraszámok átvételével párhuzamosan bizonyos területeken az iskola választ a kiadott kerettantervek közül (A és B variációk). A választáshoz figyelembe kell venni a meglévő vagy megteremthető erőforrásokat, illetve azt, hogy a választani kívánt kerettanterv illik-e az iskola profiljához, hagyományaihoz. A helyi tanterv koherenciájára, az ismeretek egymásra épülésére és a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokra is fokozottan szükséges ügyelni.

Nevelőtestületi döntés határoz a szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról. (Az órakeret felhasználása kötelező.)

A szabadon választható órakeret felhasználása során a nevelőtestület dönt

- a) az emelt szintű vagy emelt óraszámú tantárgyak oktatásáról;
- b) szabadon választható, az óratervben egyébként nem szereplő tantárgyak beemeléséről;
- c) saját tantárgy beemeléséről (Nem követel meg akkreditálást, de tartalmának igazodnia kell a Nat-hoz, és nem ütközhet jogszabályba.)
- d) a kötelező tantárgyak minimális kötelező óraszámánál nagyobb óraszámúban történő oktatásáról;
- e) a két évfolyamra megfogalmazott tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározásáról, tartalmáról.

A választások és a szabad órakeretről hozott döntések együttesen határozzák meg az iskola, illetve az egyes évfolyamok, csoportok saját nevelési-oktatási arculatát, adott esetben valamely tantárgy, tantárgycsoport vagy műveltségterület emelt szintű oktatását. (Az emelt szintű oktatás bevezetése esetében a Nat 7. § (3) bekezdése ad iránymutatást.)

2. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

- Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyaga és követelmény rendszere teljes egészében megegyezik a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.
- A tantárgyak éves óraszámának 10%-ában rendelkezésre álló szabad felhasználású órakeretet készség- és képességfejlesztésre, az ismeretek elsajátításának mélyítésére használjuk.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

72. Sportiskolai nevelés-oktatásra vonatkozó szabályok

177. § (1) Az iskola akkor láthatja el a köznevelési típusú sportiskolai feladatot ellátó iskola (a továbbiakban: köznevelési típusú sportiskola) feladatait, ha jogszabályban foglaltak szerint beépíti a helyi tantervébe a miniszter által kiadott kerettanterveket, továbbá eleget tesz az alábbi feltételeknek:

a) az iskola összes évfolyamán beépíti a helyi tantervébe a miniszter által a sportiskolák részére kiadott, testnevelés és sport műveltségterület tantervét,

b) az iskola pedagógiai munkája, sporttevékenységeinek szervezése során alkalmazza az adott sportág országos sportági szakszövetsége vagy országos sportági szövetsége (a továbbiakban együtt: szakszövetség) által jóváhagyott és az iskola által szabadon választott sportágak sportági tanterveit,

b) az általános iskola alsó tagozatán beépíti a helyi tantervébe a miniszter által kiadott küzdelem és játék, továbbá a sportágválasztó kerettanterveket,

c) az általános iskola felső tagozatán beépíti a helyi tantervébe a miniszter által kiadott küzdelem és játék, továbbá a tanulásmódszertan kerettanterveket,

d) a középiskolában beépíti a helyi tantervébe a miniszter által kiadott tanulásmódszertan, továbbá a következő sportelméleti kerettanterveket: sporttörténet, testnevelés-elmélet, edzéselmélet, sportpszichológia, sportegészségtan, sport és szervezeti, sportági ismeretek.

(2) A sportiskola akkor rendelkezik a sportiskolai program végrehajtásához szükséges feltételekkel, ha a fenntartója egyetértésével kialakította az infrastrukturális feltételeket, és együttműködési megállapodást kötött

a) a sportiskolai utánpótlás-nevelésben közreműködő sportegyesülettel,

b) a szakszövetséggel és

c) a központi sportigazgatásért felelős szerv szakmai szervezetével az utánpótlás-neveléssel kapcsolatos szakmai munka segítésére.

(3) A köznevelési típusú sportiskola nem láthat el kötelező beiskolázási és felvételi feladatokat, továbbá biztosítania kell a köznevelési tanulmányok folytatását azok részére is, akik a nem megfelelő sporttevékenység vagy nem megfelelő sportbéli fejlődés miatt a köznevelési sportiskolára vonatkozó kerettantervi szabályok alapján végzett sportiskolai nevelés-oktatásban nem vehetnek részt.

(4) A köznevelési típusú sportiskolára vonatkozó kerettantervi szabályozás alapján végzett oktatásba az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi alkalmassági és fizikai képességfelmérési vizsgálat követelményeinek és – a sportágválasztás után – a sportági szakszövetség ajánlásával rendelkezik.

(5) A köznevelési típusú sportiskola működéséhez szükséges – a sportegyesülettel, valamint az adott sportág szakszövetségével kötött megállapodás alapján nem fedezett – többletköltségeket a fenntartónak, állami fenntartó esetében az oktatásért felelős miniszter javaslata alapján a központi költségvetésnek kell biztosítania.”

A sportiskolák biztosítják a 6-10 éves korú gyerekek számára a sportos életmód kialakítását, a sport megszerettetését, a sokoldalú képességfejlesztést. Ebben az életkori szakaszban a tanulók nagy része még nem választ sportágat, ezért a kerettanterv lehetővé teszi a diákok számára, hogy megismerkedjenek különböző sportágakkal, akár ki is próbálják azokat, és a felső tagozatba lépéskor már a választott sportág edzéseiben vegyenek részt.

A sportiskola feladata az egész életen át tartó, testkulturális tevékenységprofil kialakítása. A felső tagozatban történik a tudatos pszichomotoros cselekvőképesség kompetenciájának megalapozása, az alapvető viselkedési minták kialakítása és alkalmazása a testnevelés eszközeivel. Mindehhez nélkülözhetetlen ismeretek, meggyőződések, értékítéletek kialakítása az ember biológiai létéről és pszichikai természetéről. Az egészséges életmódra való törekvésnek belső motivációvá kell válnia. Ebben az iskolatípusban az iskolai testnevelés aktívabb szerepet vállal az önkifejezésben, az önmegvalósításban.

3. A VÁLASZTOTT KERETTANTERVI ÉS A KERETTANTERVEN FELÜLI TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK, A KERETTANTERVEN FELÜLI MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAG

2021. szeptembertől az alábbi táblázatokban feltüntetett óraszámok szerint, a törvényi előírásoknak megfelelő kerettanterveket és óraszámokat használjuk.

Óraterv a sportiskolai tantervű és általános tantervű osztályokban, 1-4. évfolyamig.

2021-2022. tantárgyak	Sportiskolai tantervű NAT 2020	Általános tantervű NAT 2020	Sportiskolai osztály NAT 2020	Általános tantervű NAT 2020	Sportiskolai tantervű NKT 2012	Általános tantervű NKT 2012	Sportiskolai tantervű NKT 2012	Általános tantervű NKT 2012
	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b
magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	6+1	6+1
első élő idegen nyelvek							2	2
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1
etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret					1+1	1+1	1+1	1+1
ének-zene	1,5	2	1,5	2	2	2	2	2
vizuális kultúra	1,5	2	1,5	2	2	2	2	2
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
testnevelés és sport	2+1	3	2+1	3	3	4	3	4
úszás	3	2	3	2	2	1	2	1
önismeret/ drámajáték (1.2.) küzdelem és játék (3.4.)	0,5+0,5		0,5+0,5		1		1	
sportágválasztás	0,5+0,5		0,5+0,5		1		1	
szabadon tervezhető (kötelező) óraszám	2	2	2	2	3	3	3	3
rendelkezésre álló óraszám	24	22	24	22	25	25	27	27
<i>tantárgyi engedélyezett órákeretből felhasznált</i>	2	0	2	0	2	0	2	0
óraszám összesen	26	24	26	24	27	24	29	27

Óraterv a sportiskolai tantervű és általános tantervű osztályokban, 5-8. évfolyamig.

Tantárgyak	2021. szeptember 1-től								
	Sportiskolai osztály NAT 2020	Általános iskolai osztály NAT 2020		Általános iskolai osztály (régi NAT)					
		5. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évfolyam heti óraszám			8. évfolyam heti óraszám	
				humán csoport	matematikai csoport	nyelvi csoport	humán csoport	matematikai csoport	nyelvi csoport
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Idegen nyelvek	3*+1	3*+1	3+2	3	3	3+2	3	3	3+1+1
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	3+1	3+1	3+1	4+1	4	4
Matematika	4*+1	4*+1	4+2	3+1	3+1+2	3+1	3+1	3+2+1	3+1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek									
Hon- és népismeret	1	1							
Osztályfőnöki/közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1			
Természettudomány	2	2	2						
Kémia				2	2	2	1	1	1
Fizika				1	1	1	1	1	1
Biológia				1	1	1	2	2	2
Földrajz				2	2	2	2	2	2
Testnevelés és sport	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tánc				1	1	1	1	1	1
Úszás	1	1	1						
Olimpia ismeret									
Önismeret/drámajáték									
Tanulásmódszertan	1								
Sportegészségtan-sportetika									
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház			1						
Kötelező alapóraszám	27	27	26	28	28	28	28	28	28
Rendelkezésre álló óraszám	28	27	27	30	30	30	30	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	0	1	1	2	2	2	2	2	2
Tehetséggondozás	2	2	2		2	2		1	1
** AzNKT. 7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám	2								
Maximális órakeret	30	28	28	30	30	30	30	30	30

* A tantárgyat nívó csoportban oktatjuk (2 csoport)

4. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁGÁNAK TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ TARTOZÓ FEJLESZTŐ PROGRAM

A sajátos nevelési igényű tanulók többi tanulóval együtt történő nevelése, oktatása során a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe vesszük. Az együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentáljuk.

Cél:

- hogy a fejlesztés a tanulók számára megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítsük a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a fejlesztési követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,

Ennek érvényesítése érdekében meghatározzuk:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmazunk.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás elve alapján olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamat valósul meg, mely az egyes tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A testi, érzékszervi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- b) A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- c) A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- e) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A gyógypedagógus kompetenciája az egyéni és kiscsoportos fejlesztés, valamint közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében és a konzultációkban.

A sajátos nevelési igény a tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

- A tananyag-feldolgozásnál elvégezzük a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – szükséges módosításait;
- egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmazunk;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk;
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködünk különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

A tanuló fogyatékoságának típusához igazodó gyógypedagógus az együttműködés során

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

4.1. Mozgáskorlátozott

az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A tanuló speciális nevelési szükségletét meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe. Egy kategóriába tartoznak azok a mozgásos tünetcsoportok, amelyek a pedagógiai gyakorlat terén azonos vagy hasonló feladatot jelentenek.

Nevelhetőségüket meghatározza, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai képzés egész időtartama alatt megkívánja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció és a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptáció alkalmazását.

Elvek

- A képességek tervszerű fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan történjen meg annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.

- Mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, az iskolában - a tanuló állapotának megfelelően - biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó).

Célok

- Megteremteni az esélyegyenlőség alapjait, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányok adott pontján felkészültek legyenek az önálló életvitelre.
Ennek érdekében:
 - ki kell alakítani a tanulóknak az egészséges énképet és önbizalmat, - növelni kell a kudarctűrő képességüket,
 - önállóságra kell nevelni őket.

Kiemelt feladatok

- A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe kell venni kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.
- A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti - a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket.
- Az iskolai fejlesztés szakaszai megegyeznek a NAT pedagógiai szakaszolásával.
- A mozgáskorlátozott gyermek iskolakészültsége általában indokolja, hogy szükség esetén a pedagógiai szakaszok hosszabb időszámban is szervezhetőek.
- Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladatunk a mozgásnevelés, ami egy komplex rehabilitációs hatásrendszer. Ötvözi a sérült tartási és mozgási funkció helyreállítását célzó, a gyógyító és a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat, s e feladatokat integrálja a tanítás-tanulás folyamatába.
- A mozgásnevelés feladatait nem az életkor, hanem a betegség - annak végleges, javuló vagy romló volta -, továbbá a mozgásállapot súlyossága határozza meg.
- A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.
- A kiemelt fejlesztési feladatok teljesítését a tanulók életkori sajátosságai és a mozgáskárosodásból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolhatják.

Énkép, önismeret

A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőségek szerinti önállóságra nevelés. A tanulóknak akkor alakul ki reális, pozitív énkép, ha önmagához képest fejlődik, ér el sikereket.

Információs és kommunikációs kultúra

A mozgáskorlátozott tanulóknak gondot okozhat a kommunikáció, a szóbeli információk feldolgozása, érzékelése, megértése és alkalmazása. Hátrányaikat az információszerzésben és adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata.

Az információs társadalom fejlődése azt is lehetővé teszi, hogy a mozgáskorlátozott tanuló nem az alkalmatlanságot, a képességek hiányát érzi, mert olyan eszközöket használhat, amelyek alkalmazásával az életminősége javulhat.

Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók ne csak az *Informatika* műveltségi területen belül használják a számítógépet, hanem - ha szükséges - a tanítási órákon is. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a kézírásra a mozgásállapota miatt képtelen és a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Tanulás

A mozgáskorlátozott tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani a tanulás összetevőinek tanítására, az egyénre szabott tanulás módszereinek megválasztására. Az előzetes tapasztalatszerzésre a mozgáskorlátozottság miatt nem mindig kerül sor, ezért a tanuló előzetes tudása is hiányos lehet. Esetenként a mozgásos tapasztalatszerzés is akadályozott. A tapasztalati alapozás lehetőségeinek megteremtésével, a kíváncsiság, érdeklődés és megoldási késztetés felkeltésével és megtartásával stabil motiváció érhető el.

Testi és lelki egészség

A fejlesztések során törekedni kell arra, hogy a tanulók minél inkább megismerjék mozgáskorlátozottságuk okát és annak következményeit, elsajátítsák és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiéniai szabályokat. A kellő mértékű önállóság akkor valósítható meg, ha ismerik a számukra nem javasolt mozgásokat, azoknak az eszközöknek a használatát, amelyek a hely- és helyzetváltoztatást lehetővé teszik számukra. A tanulóknak ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz, ismerjék meg saját értékeiket.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Ezért lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, kidolgozása és működtetése, illetve azoknak az eszközöknek a megtalálása, amelyek a mozgáskorlátozott tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Kiemelt jelentőséggel bír a mozgáskorlátozottak számára elérhető pályák, munkahelyek megismertetése, az ezek iránt való érdeklődés felkeltése.

A lelki egyensúly fenntartásának elengedhetetlen eszköze a bizonytalanság kezelésének képessége, amelynek kialakítása a nevelő-oktató munka fontos feladata.

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

Magyar nyelv és irodalom

Az olvasás- és írástanítás - a helyesírásra és a tartalomra koncentrálnak - az egyénnek megfelelő tempó és segédeszköz kiválasztásával kell történnjen. Mivel a beszéd formája a sérülés függvénye, ezért annak a tartalmi részére kerül nagyobb hangsúly.

Élő idegen nyelv

A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért minden esetben szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazására.

Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő gyermekek esetében az auditív tanulási módszerek nagyobb eredményességet tesznek lehetővé.

Matematika

Kiemelten szerepe van a tanítás során a sokoldalú érzékleti megerősítésnek.

A geometriai anyag gyakorlati részének tanítása a mozgásállapottól függően egyéni elbírálás alapján történik, a sérültségnek megfelelő, egyénre adaptált eszközök használatával, mert ezek át tudják segíteni a tanulót a technikai nehézségeken.

Ember és társadalom

Szükség van a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlására.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések.

Ember a természetben. Földünk és környezetünk

Az embertani, egészségügyi ismeretek tartalmazzák a tanuló diagnózisának ismeretét, az ezzel kapcsolatos egészségügyi feladatok és problémák kezelését.

Amennyiben a tanuló mozgásos ismeretszerzése gátolt, segédeszközök igénybevétele, a tanulási környezet megfelelő alakítása teremti meg a tapasztalás lehetőségét.

Művészetek

A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a zene, a mozgás, a dramatikus interakció és az alkotás.

A felmentés bármely formája indokolatlan, minden esetben meg kell keresni azokat az eljárásokat, módszereket, testhelyzeteket, eszközöket, amelyeknek segítségével a tanuló alkotni képes.

Informatika

Az informatika tanítása szükség esetén az egyénre szabott, adaptált eszközök (pl. speciális eger, klaviatúravédő stb.) alkalmazásával történik.

Az információs-kommunikációs technológiák megismertetése, azok tanulóhoz igazított egyéni használatának megtanítása segítségével válik lehetővé az információszerzés, az önálló tanulás, a tanulók életminőségének a javítása.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

Olyan ismeretek, tevékenységformák és eszközök használatának megtanítása szükséges, amelyeket a tanuló hasznosítani tud szabadideje eltöltése, pályaválasztása, önálló felnőtt élete, illetve a társadalomba való beilleszkedés során.

A mozgásállapot alapján kitűzött célok határozzák meg az egyéni képességekhez igazodó feladatokat, az egyéni fejlődéshez szükséges eszközök alkalmazását, az önállóság elérését segítő praktikumok elsajátítását. Az életminőség javítását az segíti, ha a tanuló megismeri és gyakorolja a gyógyászati segédeszközök használatát, karbantartását és a velük való közlekedést.

Testnevelés és sport - mozgásnevelés

A műveltségi terület elemei és feladatai az alábbiak szerint módosulnak.

A testnevelés mozgásanyaga (gimnasztika, torna, atlétika, testnevelési és sportjátékok) sérülés specifikusan adaptált formák.

Fontos

- a) a mindennapos tevékenységek végzésére való mozgásos felkészítés és adaptív eszköz használatának megtanítása.
- b) a károsodott mozgási és tartási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja.
- c) a mozgásszerv-rendszer optimális működőképességének biztosítása.
- d) az állapotromlás, másodlagos károsodások megelőzése.
- e) a motoros képességek fejlesztése, fizikai kondíció növelése, egészséges életre nevelés, mozgásigény, mozgástudat kialakítása.
- f) a reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre elő- és felkészítés.
- g) a tehetséggondozás különböző adaptált sportfoglalkozásokon keresztül.

Fejlesztés, rehabilitáció célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulónak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre. Ennek érdekében szükséges:

- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar (beszédzavar, beszédhiba, figyelemzavar, a szenzomotorium zavara, részképesség-kiesés, pszichés és/vagy motoros tempó lassúsága stb.) megszüntetése vagy csökkentése;
- a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése, mivel a szenzomotoros zavar dyslexiához, apraxiához vezethet és ez tanulási problémákat idézhet elő;
- a tanulók folyamatos logopédiai fejlesztése, különös tekintettel a központi idegrendszeri sérülés következtében dysarthriás gyermekek esetében a speciális szomatopedagógiai és logopédiai terápiára.

Mindez szervesen illeszkedik a komplex rehabilitációs célú programba;

- a kórforma és mozgásállapot fajtája és súlyossága függvényében kialakított és a tanrendbe iktatott csoportos és egyéni mozgásnevelés;
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre;

- az önkiszolgálást, az iskolai munkát segítő és a fejlesztést szolgáló sérülésspecifikus egyedi eszközök biztosítása;
- a nyelvoktatás megvalósítása úgy, hogy az segítse a gyermek más anyanyelvű emberekkel történő kommunikációját, és a média segítségével biztosítsa a számára elérhetetlen élményeket;
- alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaeorientáció;
- a mozgáskorlátozottak jogi lehetőségeinek és érdekvédelmi ismereteinek (szövetség, egyesületek, klubok, alapítványok stb.) ismerete.

4.2. Beszéd fogyatékos

az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés- és megértés zavaaraiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengességgel együtt járó részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékosok körébe sorolhatók.

- a) A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.
- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a különböző beszédműveletek számos azonos, illetve közös elemből tevődnek össze, a fejlesztés a különböző átviteli megoldásokkal eredményesebbé tehető.
- f) A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- g) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában - a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében - a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlesztésében hangsúlyozott szerepet kap a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Tanulás

Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében van kiemelt szerepe.

Testi és lelki egészség

A nevelésnek, oktatásnak átfogó képet kell nyújtania arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon beszéd fogyatékoságához. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.

A műveltségi területek módosulásai az egyéni adottságok figyelembevételével:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyag tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszéd fogyatékoság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Néhány szempont azonban általánosítható:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszéd fogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszer ajánlott;
- a súlyos beszéd fogyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Élő idegen nyelv

A beszéd fogyatékoság típusához igazodó módszerek - pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek - elsőbbségét szükséges biztosítani.

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia.
- Szenzoros integrációs tréningek és terápiák.
- Kommunikációs tréningek.
- Bábterápia.
- Drámaterápiás foglalkozások.

Az egészségügyi rehabilitáció formái

- Foniátriai vizsgálat és ellátás.
- Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás.
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.
- Gyógyúszás (ha lehetséges).
- Gyógytorna.
- Relaxációs tréningek.

A beszédészlelés és beszéd megértés zavara

A beszédfeldolgozási folyamat zavaráról akkor beszélünk, ha az elhangzott közlések azonosítása korlátozott, nem pontos, megértésük bizonytalan, akadályozott, az értelmezés kérdéses, gátolt.

A terápia célja:

Az elmaradott, illetőleg zavart beszéd megértés korrekciója, azaz az életkornak megfelelő folyamatműködés kialakítása, a következményes problémák csökkentése, megszüntetése.

A fejlesztés menetét meghatározó tényezők: az életkor, a beszédprodukción, a beszédészlelési és beszédmegértési zavar mértéke, a következményes problémák jelenléte és mértéke (olvasási, helyesírási nehézségek).

A rehabilitációs tevékenység GMP-diagnosztikára épül. Tartalma célzott beszélgetések és célzott verbális feladatok megoldása egyénileg, illetve kiscsoportban.

Megkésett/akadályozott beszédfejlődés

Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszédfejlődése elmarad a megfelelő beszéd szinttől.

A terápia célja:

A nyelvi közlés többszintű összetevőjének (szókincs, helyes ejtés, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli szövegalkotás) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a beszédre irányuló figyelem fejlesztése,
- a mozgások speciális fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- a beszédészlelés- és megértés fejlesztése,
- a prognosztizálható olvasás-/írászavar megelőzése.

Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia feladata:

- a test és a beszéd szervek laza izomműködésének kialakítása,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- relaxációs gyakorlatok,
- mozgás- és ritmus koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése.

Hadarás

A beszéd súlyos zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, a pontatlan hangképzés, a monotonía és a szegényes szókincs jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető érdeklődés.

A logopédiai terápia feladata:

- a figyelem fejlesztése,
- beszédterápia, helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás- és ritmuskorrekció- és fejlesztés

Diszfónia

A zöngképzés, az ún. primér hang területén megjelenő hangképzési zavar. A diszfóniások beszédéből hiányzik, vagy torzult formában van jelen a zöngé.

A logopédiai terápia feladata:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-életlen viszonyok további romlásának megakadályozása.

Orrhangzós beszéd

Legsúlyosabb esetei az ajak- és szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás. A beszédfejlődés, majd a mondatok megjelenése is késhet, azok hiányosak, diszgrammatikusak lehetnek.

A logopédiai terápia feladata a nyelv minden szintjére kiterjedő beszéd-, illetve nyelvi fejlesztés.

4.3. Az autizmus-spektrumzavarok

Lényeg: a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó képességek (deficitek) okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünetmentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

Típusai

Izolált típus

Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

Passzív típus

Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

Aktív, bizarr típus

Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

Merev, formális típus

Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszéd szintű autisztikus személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek hátterében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válhatnak.

Az autisztikus tanulók - a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából - kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai

- A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat, a tárgyaktól megkülönböztesse.
- A szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak - gyakran teljes - hiánya.
- Többször nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukciónak mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.

- f) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinkhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken - pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene - viszonylag jó képességek.

Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizumotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Emlékezetfelidézési problémák (speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén.
- Képességek, ismeretek önálló változatos alkalmazásának hiánya (még beszédhasználatban is).
- Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

Elvek, célok, feladatok

A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.

A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert

az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autisztikus gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön-(esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális fejlesztő módszerek

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képesség- és készségprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon és a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

A fejlesztés szakaszai

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a Nat-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat az egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően.

A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező tanulók az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a Nat-ban meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamosan fejlesztése szükséges.

Első szakasz célja a tanuló elemi beilleszkedési készségeinek: adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- fogyatékoság-specifikus eszközök és módszerek/rutinok, viselkedési normák, szokások
- kialakítása és használatának elsajátíttatása.

Első szakasz fejlesztési területei

- a) Kommunikáció/szociális viselkedés
 - Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
 - Beszéd vagy alternatív vizuális eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása.
 - Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
 - Augmentatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az olvasást) használatának tanítása napi rutinokban.

- b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás
 - Alapvető készségek kialakítása (étkezés, tisztálkodás, öltözködés).
- c) Kognitív fejlesztés
 - Elemi ismeretek, fogalmak.
 - Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
 - Szociális kognitív készségek fejlesztése.
 - Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és munkaeszközök célszerű használata).
 - Általánosítás képességének fejlesztése.
 - Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
 - Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
 - Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.
- d) Viselkedésproblémák kezelése
 - Viselkedésproblémák megelőzése.
 - Alternatív viselkedések kialakítása.
 - Meglévő viselkedésproblémák kezelése.

Második szakasz célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Második szakasz fejlesztési területei – az előző szakasz bővülése az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével,
- szociális/kommunikatív, kognitív fejlesztés,
- önellátás körének bővítése,- házimunka,
- munkára nevelés megalapozása.

Harmadik szakasz célja a felnőtt korban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása.

Harmadik szakasz fejlesztési területei – az előző szakaszok bővülése az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása,
- tantárgyi ismeretek a NAT-ban és a kerettantervekben meghatározott tartalmak adaptálásával, az egyén képességeinek megfelelően,
- önszervezés, önállóság, tárguló szociális integráció,
- munkára nevelés, pályaorientáció.

A Nat kiemelt fejlesztési feladatai, műveltségi területei esetükben is alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt fejlesztési feladatok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell az autisztikus tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni.

Énkép, önismeret

Az autisztikus tanulók fejlesztésében hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Hon- és népismeret

Kiemelkedően fontos a közvetlen társadalmi és természeti környezet ismerete, az azokkal való harmonikus kapcsolat. Az autisztikus tanulók elsősorban saját, közvetlen élményeiken keresztül, esetleg speciális érdeklődési körüknek megfelelően ismerhetik meg nemzeti kultúránk értékeit. Ezen a területen rendkívül nagy egyéni különbségekre számíthatunk. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Az autisztikus tanulók számára közvetlen, látható, megtapasztalható élmények (pl. művészi alkotások, ismeretterjesztő filmek) segítségével nyújthatunk ismereteket e téren. A sajátos érdeklődési körök (pl. térképek, közlekedési eszközök, különféle adatok, tények gyűjtése) számos tanulót közelebb visznek a terület ismeretanyagához.

Környezeti nevelés

A környezet célzott megfigyelése, felfedezése a pedagógus aktív közreműködése nélkül elképzelhetetlen. A fejlesztés a közvetlen, mindennapi étellel kapcsolatos tapasztalatokon alapul. Elsődleges a helyes szokásrend és a személyes biztonságra való törekvés kialakítása.

Információs és kommunikációs kultúra

Elsődleges cél a kölcsönös, hatékony, közérthető kommunikáció kialakítása. Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben nagy szerepet kapnak a vizuális eszközrendszerek. Az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő.

Tanulás

Az autizmus számos speciális kognitív nehézséggel és a kommunikáció sérülésével jár együtt. A tanulási folyamatban az élő nyelv és a szociális közvetítés megnehezíti, míg a vizuális információhordozók alkalmazása segíti a világ megismerését. Az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete kulcsfontosságú a tanulás szempontjából.

Testi és lelki egészség

A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása elsődleges fontosságú. A helyes szokásrend kialakításakor alapozhatunk a tanulók merev, szabálytartó viselkedésére. A megfelelő szexuális viselkedés kialakításában a családok számára hatékony segítséget kell nyújtania az iskolának. A viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést, ami fontos az egészség megőrzése szempontjából.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az egyén által elérhető legnagyobb fokú önállóság megteremtése minden esetben kiemelkedően fontos. Ennek szintje nagy egyéni eltéréseket mutat. A pályorientáció során a munkaképességek mellett a szociáliskommunikációs fejlettséget és a munkaviselkedés színvonalát is figyelembe kell venni. Fontos cél, hogy a tanuló lehetőség szerint a speciális érdeklődési köréhez kapcsolódó szakmát választhasson.

Valamennyi műveltségi terület oktatását átszövik a rehabilitációs tartalmak.

Magyar nyelv és irodalom

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkció megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél - függetlenül verbális képességeik színvonalától - elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükséges lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

Élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv oktatását azoknál az autisztikus tanulóknál érdemes megkezdeni, akik már kommunikatív módon, változatos kontextusokban és funkciókban használják anyanyelvüket. Gyakran egyedi megítélés alapján javasolni kell az autisztikus gyermekek értékelés alóli felmentését.

Matematika

Kiemelkedő jelentőségű a megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés tanítása, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása. Különös hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

Ember és társadalom

Előtérbe kerül az önismeret és a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés elemi szabályainak ismerete, betartása. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

Ember a természetben. Földünk és környezetünk

Az autisztikus tanulók jellegzetesen sajátos speciális ismeretszerzési nehézségei miatt a tanítás során nem számíthatunk a gyermekek előzetes megfigyeléseire, élményeire, ezért a közvetlen tapasztalásra nagy hangsúlyt kell fektetni.

Művészetek

A műveltségi területen megjelenő valamennyi fejlesztési feladat fontos terápiás lehetőséget jelent. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak.

Informatika

Az informatikai eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos autisztikus tanuló mutat érdeklődést e terület iránt.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A műveltségi terület rendkívül nagy hangsúlyt kap, mivel az önállóságot és a munkavállalás lehetőségét alapozza meg. Kiemelt cél a megfelelő munkaviselkedés kialakítása, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodás fejlesztése, valamint az elsajátított tevékenységek, munkafolyamatok önálló elvégzése.

Testnevelés és sport

A testi egészség megóvása, az erőnlét, az állóképesség és az ügyesség egyénre szabott fejlesztése mellett a legfontosabb fejlesztési feladatok általában a következők:

- A testséma ismeretének kialakítása.
- A testmozgások célszerű összehangolásának tanítása különféle terekben és aktivitásokban.
- A különböző társas helyzetekben való megfelelő mozgásformák kialakítása.
- Annak tanítása, hogy a gyermek saját ellenőrzése alatt tudja tartani mozgásos sztereotípiáit.

Habilitáció, rehabilitáció

Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett a sajátosságnak megfelelő kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedéspannák és tünetek speciális módszerekkel való rehabilitációs és rehabilitációs célú kezelése a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedéspannák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánpótlás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés
- szabályainak elsajátítása.

Az integráció szükségességének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

A tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedéspannák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a) a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- b) jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv,
- c) speciális eszközök, módszerek és környezet,
- d) együttműködés a családdal,
- e) a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- f) szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.

Szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.

Az integrált autisztikus gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egy-egy tantárgyból felmentés), továbbá a fogyatékosságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

4.4. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

esetében a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképességzavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.

- a) A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.
- b) A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Míg a részképességzavarok gyakran ép érzékszervek esetén is az érzékszervi fogyatékosság (gyengénlátás, enyhe nagyothallás) látszatát kelthetik, addig a hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a tanulók általánosan gyenge képességűnek, értelmi fogyatékosnak tűnhetnek.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak:

- általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

A fejlesztés alapelvei:

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiais terv alapján történik.
- A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Fontos

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- b) a kudarcűrő-képesség növelése,
- c) az önállóságra nevelés.

Fejlesztés kiemelt céljai, feladatai:

A **diszlexia** a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatóak meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókinés, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévésztesek fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatóak, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A **diszkalkulia** különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv tanulás) jó színvonala mellett. Háttérében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- b) a testséma kialakítása,
- c) a téri relációk biztonsága,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- e) a szerialitás erősítése,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig).

Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- b) Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.

d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt szerepet kap az Énkép és önismeret, a Kommunikációs kultúra, a Testi és lelki egészség, a Felkészülés a felnőtt lét szerepére.

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye kell legyen.

Kiemelten kell kezelni az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az *Ember és társadalom*, a *Művészetek* és ezen belül a *Dráma és tánc* fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a *Magyar nyelv és irodalom* műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az *élő idegen nyelv* tanításánál a nyelvtanítás auditív módszereinek előtérbe helyezése célszerűbb.

A *Művészetek* műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A *Testnevelés és sport* műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, valamint logopédiai ritmika alkalmazása eredményes lehet.

A *Matematika* területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

Rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógus/terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

5. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13. §-a alapján:

- Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőik különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.
- A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.
- A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a tanítási órák, amelyekben egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyekben a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.
- Csoportokban szervezzük az alábbi tantárgyak oktatását
5-8. évfolyamon:
 - idegen nyelv
 - matematika
 - informatika
 - technika

(Az 1-4. évfolyamon a csoportalakítás a mindenkori iskolai órakeret függvényében alakul.)

5.1. Tanórai csoportbontások

5.1.1. Idegen nyelvi nívó csoportok alakításának szabályai

A csoport maximum 15 tanulóból áll.

- A csoportba kerülés feltétele: a nívó csoport megkezdését megelőző tanévben idegen nyelv tantárgyból írt témazárók átlaga minimum 80%.
- Ha a tanulmányi eredmények alapján kiválasztott tanulók száma meghaladja a 15 főt, a 80% feletti legjobb átlaggal rendelkező 15 tanuló kerülhet a csoportba.
- A 7. évfolyamtól ezekhez a csoportokhoz kapcsolódni már nem lehet.
- A csoportból való kikerülés feltétele: a tanév során idegen nyelvből írt témazárók átlaga kevesebb, mint a közepes minősítés minimum százaléka (60%). Ebben az esetben a tanuló a következő tanévtől tanulmányait idegen nyelvből általános tantervű csoportban folytatja.
- A munkaközösség-vezető a csoportváltás tényét / lehetőségét minden tanév végén elsőként az igazgatónak jelzi.
- A munkaközösség-vezető minden tanév elején elkészíti és az igazgatónak jóváhagyásra átadja az évfolyamokon szervezett csoportok névsorát, majd a jóváhagyott névsorokat átadja az osztályfőnököknek.

5.2.1. Matematika nívó csoport alakításának szabályai

A csoport maximum 15 tanulóból áll.

- A csoportba kerülés feltétele: a nívó csoport megkezdését megelőző tanévben matematika tantárgyból kapott érdemjegyek átlaga minimum 4,00.
- Ha a jelentkezők száma meghaladja a 15 főt, a 4,00 feletti legjobb átlaggal rendelkező 15 tanuló kerülhet a csoportba.
- A 7. évfolyamtól ezekhez a csoportokhoz kapcsolódni már nem lehet.

- A csoportból való kikerülés feltétele: a tanév során matematika tantárgyból az érdemjegyek átlaga kevesebb, mint 3,00. Ebben az esetben a tanuló a következő tanévtől tanulmányait matematikából általános tantervű csoportban folytatja.
- A munkaközösség- vagy munkacsoport-vezető a csoportváltás tényét / lehetőségét minden tanév végén elsőként az igazgatónak jelzi.
- A munkaközösség- vagy munkacsoport-vezető minden tanév elején elkészíti és az igazgatónak jóváhagyásra átadja az évfolyamokon szervezett csoportok névsorát, majd a jóváhagyott névsorokat átadja az osztályfőnököknek.

5.2.2. Informatika, technika óra csoportjainak alakítása

Az adott tanórán egy osztályból két csoportot alakítunk.

- Technika – informatika bontás esetén fiú és lány csoportokat alakítunk.

5.2. Tanórán kívüli csoportbontások

- Kötelező foglalkozások
 - felzárkóztató
 - napközis
 - tanulószobai
- Választható foglalkozások
 - tehetséggondozó
 - szakkör
 - ISK

6. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

- A pedagógusok tankönyvválasztásának elveit (rendjét) a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet szabályozza.
- A tanulmányi segédletek és eszközök kiválasztásánál a 20/2012. EMMI rendelet jegyzéke a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről 2. ISKOLA III. NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK fejezete, valamint a Nat, illetve az iskola Pedagógiai programja az irányadó.

6.1. A tankönyvek kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösségek és a pedagógusok a tankönyvek kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Tartalmi szempontból feleljen meg a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tartalmi és fejlesztési irányelveknek.
- A tudományos pontosság párosuljon az életkori sajátosságoknak megfelelő megfogalmazással és az ismeretek jól érthető, értelmezhető megfogalmazásával. Az ismereteket rendszerezetten, logikailag összekapcsolható módon közvetítse.
- Legyen alkalmas arra, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a tantárgy iránt. (Megfelelő minőségű és tartalmú képanyag; didaktikus ábrák; érdekességek bemutatása; továbbgondolkodásra, bűvárokodásra alkalmas feladatok stb.). Szemléletmódjával közvetítse a természeti és a kulturális értékek felismerésének és megőrzésének fontosságát, és ösztönözzön a felelős környezeti magatartásra.
- A tankönyv tananyag-elrendezése, szerkezete tegye lehetővé a differenciált tanórai és tanórán kívüli munka megszervezését.
- Adjon segítséget az egyes témakörökben elsajátított ismeretek rendszerezésében. Tartalmazzon az ismeretek elsajátítását ellenőrző, illetve az ismeretek alkalmazását igénylő, a természettudományos kompetenciák elmélyítését segítő feladatokat.

6.2. A tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösségek és a pedagógusok a tanulmányi segédletek és a taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megővására;
- a taneszköz feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, sajátos nevelési igényének (szükség esetén ügyelni kell a megfelelő méret megválasztására!);
- az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- a kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk, a taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- az integrált oktatásban résztvevő sajátos nevelési igényű tanulók a többségi iskola tankönyveit

- kiegészítő feladatlapokkal együtt – használják. A szaktanárok munkájának segítésére könyvtári állományba kerülnek olyan tankönyvek, amelyek az integráló képzést segítik;
- a tankönyvek és taneszközök felülvizsgálata évente megtörténik.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, feladatgyűjtemény);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát pl. térképek, videók, animációk, 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével.
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.

7. A NEMZETI ALAPTANTERV BEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

7.1. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 1-2. évfolyamon

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játéközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőség adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).

- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

7.2. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása a 3-4. évfolyamon

A beszédkészség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknak a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetíti a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érést.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

7.3. Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 1-4. évfolyamon

A Testnevelés és sport műveltségterület tartalma az általános iskola 1–4. évfolyamán a tevékenységek közbeni kommunikáció, kooperáció és kreativitás hármasságát jeleníti meg a döntő többségében játékos vagy játékos jellegű, koordinációfejlesztő foglalkozások során. Erre a hármasságra alapozva biztosítja az életkori sajátosságoknak megfelelő konkrét művelési gondolkodás fejlesztését, valamint kialakítja a tanulók biomechanikailag helyes testtartását.

A testnevelés és a sport tantárgy kiemelten fejleszti a tanulók megfigyelési, gondolkodási, térbeli tájékozódási képességeit. Ebben az életszakaszban kitüntetett szerepet kell kapnia az alapvető természetes mozgáskészségek fejlesztésének, melyek fejlesztése a mozgások végrehajtásán túlmenően azok változatos, sokrétű és tudatos tanulásával, alkalmazásával valósulhat meg. Beemel a tantárgyközi tartalmak, kompetenciák és fejlesztési feladatok (pl. az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia, a környezeti nevelés) keretében megalapozott készségek, fogalmak egységeit. Elfogadó, ugyanakkor követelményeket támogató, következetes nevelési környezetet biztosító légkört teremt, ahol a gyermekek aktív, felfedező, velük született képességei megerősödnek.

A testnevelés órai motoros tartalmak eszközként jelennek meg abban az értelemben, hogy az elsajátítandó egészséges életviteli ismeretek az életkori sajátosságok figyelembevételével változatos, örömteli és a motivációt erősítő mozgásos feladatok végrehajtása során a gyermek személyiségnek épülését szolgálják. Az egyén életminősége szempontjából legfontosabb eredményként az aktív, felfedező tanulás szemlélete és a pszichés jóllét észrevétlenül épül be a tanulók hétköznapi életviteli szokásaiba, megteremtve ezzel egy jól szocializált személy társadalomba való beilleszkedését.

A jövőorientált testnevelés a játékos, mozgásos cselekvések során folyamatos problémamegoldással szembesíti a gyerekeket. Ezáltal kérdések formájában azonosíthatóak a számukra ismeretlen vagy kevésbé ismert szituációk, hiszen a kisiskolást a helyes megoldás kézzelfogható, konkrét kipróbálása, és nem az absztrakt „fejben” történő megoldása motiválja. Éppen ezért az egyik legalkalmasabb módszer a mozgással tanulás, hiszen segítségével minden helyzet azonnal kipróbálható és az eredmény azonnal kiértékelhető.

A fenti szemlélethez illeszkedő mozgásos tevékenységek megválasztásában hangsúlyosan jelennek meg: a bizalmat, az együttműködést, a kreativitást, a fantáziát, az érzékszervi működést, a figyelemkoncentrációt, az emlékezetet és a térérzékelést fejlesztő játékok, játékos feladatok. A tanulók központú személyiségfejlesztést úgy oldja meg, hogy a tanulók tanulják meg követni és folyamatosan fejleszteni saját fittségi állapotukat. A játékos pedagógiai helyzetekre, mozgásos cselekvésekre áthelyezett hangsúly biztosítja, hogy a tanulók érzelmi és értelmileg pozitív, aktív, kiegyensúlyozott személyiséggé fejlődhessenek, miközben szabad teret kapnak az alapvető mozgásformák örömteli szabályainak elsajátításához.

Összességben tehát a sportiskolai képzés alsó tagozatán az órák döntő többségében a tanulók motoros készségeit, mozgástanulási képességeit (ügyesség, koordináció, mozgásátállítás) játékos és játékos jellegű feladatmegoldásokban fejlesztjük, és kisebb arányban helyezük a hangsúlyt a célzott kondicionális képességek speciális jelleggel történő fejlesztésére (aerob állóképesség, erő).

7.4. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása az 5-6. évfolyamon

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával

- kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
 - az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
 - a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
 - a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
 - a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
 - az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
 - a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
 - fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

7.5. Pedagógiai célok és feladatok megvalósítása a 7-8. évfolyamon

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

7.6. Pedagógiai célok és feladatok a köznevelési típusú sportiskolai neveléshez-oktatáshoz az 5-8. évfolyamon

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll

a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés szintere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más szintere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A sportiskola feladata az egész életen át tartó, testkulturális tevékenységprofil kialakítása. Ebben a szakaszban történik a tudatos pszichomotoros cselekvőképesség kompetenciájának megalapozása, az alapvető viselkedési minták kialakítása és alkalmazása a testnevelés eszközeivel. Mindehhez nélkülözhetetlen ismeretek, meggyőződések, értékítéletek kialakítása az ember biológiai létéről és pszichikai természetéről. Az egészséges életmódra való törekvésnek belső motivációvá kell válnia. Ebben az iskolatípusban az iskolai testnevelés aktívabb szerepet vállal az önkifejezésben, az önmegvalósításban.

7.7. A pedagógiai célok megvalósításának órateremben biztosított lehetőségei

- Nevelő-oktató munkánkban kiemelt szerepe van az anyanyelvi nevelésnek, valamint a logikus gondolkodás fejlesztésének, hiszen ez a tanulók szövegértésének, ismereteik alkalmazásának, érzelmi gazdagodásuknak nélkülözhetetlen feltétele.
- Az anyanyelv, az olvasás és az írás tanítása során a magyar nyelv sajátosságainak megfelelő, a magyar nyelv sajátosságaihoz alkalmazkodó, a pszichológiailag is megalapozott olvasástanítási módszerrel párhuzamosan kialakult, prevención, redukáción alapuló pedagógiai szemléletmódot alkalmazunk, amely nem korlátozódik az olvasás-írás megtanítására, hanem az oktatási folyamat egészében alkalmazható paradigmának tekinthető. A fenti pedagógiai alapelvek és módszertan alkalmazásával (Meixner-módszer) az általános iskolai oktatást hatékonyabbá, és ugyanakkor könnyedebbé, stressz mentesebbé tesszük a gyerekek számára.
- Iskolánkban minden pedagógus feladata a tanulók írásbeli munkáiban a nyelvtani hibák, a tanulók szóbeli megnyilatkozásaiban a nyelvhelyességi hibák javítása. Törekednünk kell arra, hogy minél több lehetőséget biztosítsunk tanulóink beszédképességének, szóbeli kifejező képességének fejlesztésére.

- Az idegen nyelvek tanítását az 4. évfolyamon osztálykeretben, 5. évfolyamtól a differenciált csoportbontás elvét megvalósítva szervezzük. Szorgalmazzuk a 8. osztályosok B2 szintű nyelvvizsgára történő felkészítését.
- A tanítási óra a nevelés-oktatás legfontosabb színtere. Egyetlen tanítási óra sem múlhat el a tanulók eredményes motiválása nélkül. A nevelő órai munkája mindig legyen tervezett, átgondolt, előkészített, osztályra, csoportra, ill. egyénre szabott, hatékonyan használja ki a nevelési helyzeteket. Szolgálja a tanulók ismeretszerzésének segítését, tudatosan fejlessze a tanulók készségeit, képességeit, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciákat.
- A digitális kompetencia fejlesztésének igénye miatt iskolánkban már 5. évfolyamtól bevezetjük az informatika tantárgyat.
- A tanítási órákon is nagy figyelmet fordítunk az egészségügyi követelményekre (friss levegő, fény, testtartás, mozgás).
- Újdonság a hit- és erkölcstan, illetve az etika órák szervezése, ami elősegíti a tanulók szociális kompetenciájának fejlesztését / fejlődését.

7.8. A tanórán kívüli foglalkozások feladatai

- Egyik részük a tehetséggondozást, a továbbtanulásra való felkészülést, a sportági képzésben (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás és úszás) az egészséges életmódra nevelést szolgálja (pl. közismereti tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások, idegen nyelvi szakkörök, ISK foglalkozások).
- A másik részük az iskolai ünnepségek, műsorok színvonalas megtartása céljából szerveződik (pl. énekkar, zenekar).
- Iskolánkban harmadik évfolyamon szakkör keretein belül törekszünk arra, hogy biztosítsuk az idegen nyelv oktatását, lehetőségeinkhez képest.
- Tervezett foglalkozásaink egy része a tanulók esetleges szórakozását szolgálja.
Osztályainkba – Szakmai alapdokumentumunknak megfelelően – a szakértői bizottságok szakvéleménye alapján integrálunk sajátos nevelési igényű tanulókat. A nevelési – oktatási folyamatban kiemelten érvényesülnek a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvei” (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet),

8. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a *köznevelési törvény 27. § (11) bekezdése*, valamint a *20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 141. § (1) bekezdése* előírásainak alapján szervezzük meg a következő módon:

- az órarendben minden nap egy testnevelés, ill. úszásóra szerepel;
- versenyszerű sportolás esetén a heti öt testnevelésórából maximum két óra kiváltható.

A sportiskolai osztályok képzése a sportiskolai testnevelés tanterve alapján történik. A tanulók így a kötelező tanórai keretben heti 5 testnevelés órán vesznek részt, amelyben már sportági képzésben is részesülnek. Az alsó tagozaton további heti két alkalommal tanórán kívüli sportfoglalkozásokat is tartunk. A testnevelés tantárgyat és a tanórán kívüli foglalkozásokat testnevelő szaktanárok oktatják első osztálytól kezdődően.

Felmenő rendszerben a 2017/2018-as tanévtől alsó tagozaton a mindennapos testnevelés mellett új tantárgyi tartalommal Sportágválasztó elnevezéssel új ismeretekkel bővül a testnevelés műveltségi területe. A tantárgy célja a sportági ismeretek bővítése. Ezt az osztályban tanító testnevelő szaktanár tartja.

A kötelező úszásoktatás az első évfolyamtól kezdődően, a városi uszodában valósul meg heti 3 alkalommal. A második és harmadik évfolyamon heti 2, a negyedik évfolyamon heti 1 alkalommal járnak úszni. Felső tagozaton az ötödik évfolyamon heti 1 alkalommal úsznak a tanulók.

8.1. A két testnevelés óra kiváltásának szabályai

Az a versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló válthat ki heti két testnevelésórát, akinek esetében ezt a szülő az iskola igazgatójánál írásban kérelmezi, és a tanévre érvényes versenyengedélyével (hiteles másolat) vagy a sportszervezete által kiállított igazolással igazolja, hogy a sportszervezet keretei között edzéseket végez.

Az a tanuló, aki a legfeljebb 2 testnevelési óra kiváltására vonatkozó engedéllyel rendelkezik, órarendszerinti 1. és utolsó órában tartott testnevelés órán nem köteles részt venni, ill. napközbeni testnevelés órán a felmentettekhez hasonló módon vesz részt.

9. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI

9.1. A választható tantárgyak szervezésének szabályai

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13-15. §-ai alapján

- A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó (szabadon tervezhető) és szabadon választható (szabadon választható) tanítási óra.
- A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.
- Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy – az állami általános iskolában – kötelező etika órán kíván-e részt venni.
- Intézményünkben a választható tantárgyat tanító pedagógus személye a tantárgyfelosztástól függ, választásra nincs lehetőség.

9.2. Az egyéb foglalkozások szervezésének szabályai

9.2.1. Szabadidős foglalkozások (szakkör, ISK stb.) szervezése

Az iskola minden tanévben szeptember 15-éig közzéteszi a szabadidős foglalkozások listáját, valamint a foglalkozást vezető pedagógusok nevét.

A tanulók szeptember 25-éig jelentkeznek a választott foglalkozásra a megnevezett pedagógusoknál.

A foglalkozások október 1-jén indulnak és a tanév utolsó tanítási napjáig tartanak.

Az a tanuló, aki a foglalkozásra jelentkezett (és a foglalkozás meg is kezdődhet), a tanév végéig köteles a választott foglalkozáson részt venni.

A foglalkozások tényleges beindításáról az igazgató dönt.

A foglalkozásról való hiányzás igazolására a tanóráról való hiányzás igazolásának szabályai érvényesek. (Részletes szabályozás a Házirendben.)

10. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

10.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Feladatunk tanévenként elvégzett helyzetfelmérés és elemzés alapján megtervezett tevékenységünkkel segíteni minden hátrányos helyzetű – de különösen a szociális hátrányban lévő – tanulót képességei kibontakoztatásában.

A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök felelőssége.

Célunk: segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, valamint támogatni tanulásukat, egyéni ütemű fejlődésüket, ha:

- a családi mikrokörnyezet,
- a családi házon kívüli környezet,
- a csonka családban élő tanuló,
- a munkanélküli szülői háttér,
- az iskolai előélet miatt szociálisan hátrányos helyzetűek,
- áttelepülés, lakhelyváltogatás,
- tartós illetve hosszas betegség miatt átmenetileg hátrányos helyzetűekké váltak.

A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet. A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja. Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Iskolánk az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja:

- diákétkeztetés: napközis (tízórai, ebéd, uzsonna), menza (ebéd) három vagy több gyermek esetén térítési díjkedvezmény;
- tankönyv kölcsönzése az iskolai könyvtárból;
- a szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi lehetőségeiről;
- iskolaorvosi ellátás;
- kapcsolattartás a pedagógiai szakszolgálatokkal; egyéb intézményekkel.

A szociális hátrányok enyhítését intézményünkben az alábbi tevékenységi formák segítik:

- felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok;
- DÖK és ISK programok;
- napközis foglalkozásokon a szokások kialakítása, egészséges életmódra nevelés és a helyes szabadidő eltöltés;
- drog-és bűnmegelőzési programok (kapcsolattartás segítő szervekkel, felvilágosító nevelési programok);
- mentálhigiénés programok;
- pályaaorientációs tevékenység;
- támogatások szerzése, pályázatok.

Tehetséggondozás

A tehetséges tanulók felismerésére és fejlesztésére – a módszerek jó megválasztásával – kiemelt figyelmet kell fordítanunk.

A tehetséges tanulók oktatása során is elkerülhetetlen a differenciálás módszerének alkalmazása. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon túl (szakkör) biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, versenyeztetését, versenyekre történő felkészítését a mindenkor órakeret terhére.

Drog- és bűnmegelőzési program

Az osztályfőnökök, az iskola védőnője, az érintett szaktanárok részvételével folytatjuk ezt a tevékenységet. Bevonunk külső előadókat is. A kábítószer, az alkohol, a drog fontos téma az

osztályfőnöki órákon, de megjelenik más tanórákon is. Mindig az életkori sajátosságnak megfelelően történik a feldolgozás. Legfontosabb cél a megelőzés!

Pályaorientációs tevékenység

Az 5-8. évfolyam számára fontos ez a terület. Célunk együttműködést kialakítani a szülőkkel; biztosítani, hogy minden diákunk felelősen dönthessen jövőjéről. Ezt segítő rendezvényeket szervezünk, tájékoztatjuk az érintetteket eseményekről, szakirodalomról stb. Segítjük az adminisztrációs munkájuk elvégzését is.

A gyermekeink érdekében iskolánk folyamatos munkakapcsolatot épít ki:

- a gyermekjóléti szolgálatokkal,
- a pedagógiai szakszolgálatokkal,
- a járási kormányhivatal megfelelő szakembereivel.

10.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A nevelési-oktatási intézmény feladata, illetve a pedagógusok kötelessége a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása, a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása, a káros hatások lehetséges kiküszöbölése, enyhítése, illetve pedagógiai eszközökkel történő ellensúlyozása. Jogszabályi előírás, valamint szükség esetén a tanuló érdekében a pedagógus/osztályfőnök, illetve az igazgató a megfelelő intézménynél, hatóságnál intézkedéseket kezdeményez.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok irányításáért az intézmény vezetője felel. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok elvégzése minden pedagógusnak kötelessége.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot.
- Segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén a gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezni.
- Tájékoztatást nyújtani a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartása.
- Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és a gyámügyi hatóságokkal.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés.
- A veszélyeztető tényezők feltárása.
- A tanulók személyiségének fejlesztése, a megfelelő életszemlélet kialakítása osztályfőnök–pedagógus–szülő együttműködésével.

Iskolánk gyermekvédelmi tevékenysége három fő területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Az iskola pedagógiai munkájában az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, ill. bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket. Biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, családokkal.
- Biztosítani és segíteni kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzat létrejöttét és működését.

- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogait, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység közé tartozik a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység is.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. A gyermekvédelmi problémák súlyossága alapján különböztethetjük meg a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket.

Feladataink közé tartozik az is, hogy részt vegyünk a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében, hogy az iskola falain belül is segítsük a veszélyeztetettség megszűnését vagy legalábbis ellensúlyozását.

A gyermek- és ifjúságvédelem színterei:

1. Családlátogatások alkalmával igyekszünk megismerni tanulóink családi hátterét, szociális helyzetét.
2. Különös figyelmet kell fordítani mindazon családokra, aki anyagi helyzetük vagy más oknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni gyermekneveléssel kapcsolatos feladataiknak: az ő érdekükben kapcsolattartás a Gyermekjóléti szolgálattal.
3. Felvilágosító tevékenység a szülők és tanulók körében: mentálhigiéne, egészségvédelem, gyermekvédelmi, Köznevelési törvény megismertetése. Formái: Szülői Közösség, szülői értekezlet, fogadóóra, tanóra.
4. Differenciált foglalkozásainkon biztosítjuk a gyermekek részére a tanulási hátrányok csökkentését. Ez megvalósul tanórán kívüli tevékenységként is fejlesztőpedagógus segítségével, felzárkóztató foglalkozásokon.
5. Szoros kapcsolattartás a városi gyámhivatallal, Gyermekjóléti szolgálattal.
6. Lelki segítségnyújtás megszervezése és rendszeresítése.
7. Az arra rászoruló tanulóknak gyermekvédelmi támogatáshoz juttatása, eljárás a helyi gyermekjóléti hatóságnál.
8. A pályaválasztás, beiskolázás körülmények megismerése.
9. Személyes, egyéni tanácsadás szülőknek és tanulóknak.

10.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Felzárkóztatásra a tanórák szervezése mellett a tanórán kívüli foglalkozások; speciális egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrányok csökkentését. Ezekkel a tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldjuk meg. Kiemelt feladat a tanulás tanítása, az otthoni tanulás segítése, a házi feladat előkészítése. Fontos a tanuló sikerélményhez juttatása, elismerő biztatása. Hatékony eszköz a rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal. (Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási napok.) Segítség lehet a tanulóval kialakított bizalomra épülő jó kapcsolat, beszélgetések.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szétszórt figyelmű,
- nehezen tud koncentrálni,
- gyorsan felejtí és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat,
- túlmozgásos- túlzottan lassú,
- kézügyessége és finom-motorikus mozgása fejletlen,
- lassan vált át egyik feladatról a másikra,
- számolása gyenge,
- olvasási- helyesírási problémái vannak,
- a szakértői bizottság, a Pedagógiai Szakszolgálat javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel valamely részképeség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja:

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, ill. iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése, mozgásfejlesztés.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképeség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

<i>Tevékenység</i>	Módszer	Felelős	Határidő
1) <i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció; pl. Difer, ▪ képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése 	fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	Folyamatos
	Megfigyelés	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Tanév eleje, illetve közben
	Beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	A tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, otthoniskola napló vezetésével stb.)	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Első félév
2) <i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)</i>	Egyéni (képesség) fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	Pedagógus, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
	Differenciált tanórávezetés	Minden pedagógus	Folyamatosan
	Felzárkóztatás	Érintett pedagógus, felzárkóztatást vezető pedagógus	Folyamatosan
	Napközi, tanulószoba	Tanítók,	Folyamatosan

		tanárok	
	Előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése a szülő kérésére)	Tanító	Tanév vége
	Mentesítés bizonyos tárgyak, illetve értékelési módszerek alól	Tanító, tanár, pedagógiai szakszolgálat szakemberei	Tanév eleje, illetve folyamatosan
	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	Tanév eleje, illetve folyamatosan
	Tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	Fejlesztőpedagógus, pedagógus	Folyamatosan
3) <i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán kívül)</i>	A tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Pedagógiai Szakszolgálat stb.)	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Folyamatosan
4) <i>A fejlesztés hatékonysága, értékelés</i>	Tesztek újrafelvétele	fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	Tanév vége
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, tanár, osztályfőnök	Tanév vége
	Megfigyelés	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus	Folyamatosan, illetve tanév vége
	Tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	Tanító, tanár, osztályfőnök	Tanév vége
	Beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	Tanító, tanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus	Tanév vége

10.4. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program

Az egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások szervezése a sajátos nevelési igényű tanulók számára egyéni fejlesztési terv alapján történik, melyet a pedagógusok és a gyógypedagógusok közösen készítenek el. Az iskola pszichológusa a szakértői vélemények alapján látja el az SNI tanulók fejlesztését. A foglalkozások az SNI tanulók száma és szükségletei szerint szerveződnek.

a) Tanórán az osztályonként meghatározott óraszámban segít a gyógypedagógus. Differenciált tananyag feldolgozásával – figyelembe véve az általános iskolai követelményeket, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók tantervi irányelveit – a gyermekek szintjének megfelelő feladatokat ad, így

hozzásegíti a tanulókat, hogy saját tempójukban haladhassanak, s kisebb lépésekben fokozatosan felzárkózhassanak a többiekhez. Ezáltal több sikerélmény és kevesebb kudarc éri a gyermekeket. Magabiztosabbá válnak, személyiségük megerősödik, ami a későbbi társadalmi integrációjuk szempontjából nagyon lényeges.

A gyógypedagógus, az iskola pszichológus és a pedagógusok együttműködése rendkívül fontos. Ez nemcsak technikai együttműködést jelent, hanem közös felelősségvállalást egy valódi, közös, aktív együttgondolkodást, együttműködést, ami kiterjed a tanmenet- és tananyagszervezésre, a célok, ellenőrzési módok, értékelés, a különböző didaktikai problémák, valamint az osztályban előforduló többi problémás tanulónak nyújtandó egyéni segítség megbeszélésére.

Az együttműködés célja, hogy megteremtse mindazokat a feltételeket, amelyekkel valamennyi tanuló nevelési és oktatási szükségleteit biztosítani tudjuk. Törekedni kell a nyitottságra, a kooperációra, kapcsolattartásra, párbeszédre, a konfliktuskezelésre.

Az integráció nemcsak az osztályban tanító tanárok ügye, hanem kihat az egész iskola szervezetére és a szülőkre is. Ezért a velük való folyamatos kapcsolattartás ápolása nagyon lényeges. Az osztályfőnök feladata, hogy a szülőket partnerként bevonja a fejlesztő tevékenységbe, tájékoztassa az elért eredményekről az osztályfőnök által szervezett team megbeszélések után.

- b) Tanórán kívül a rehabilitációs órák keretében a tantárgyi felzárkóztatást és a tanulási képességek fejlesztését végzi a gyógypedagógus.
- Fontos, hogy tanórákon a többiekkel együtt tudjon haladni az integrált tanuló, ezért az eljárás didaktikai tréningekkel történik, így az aktuális tananyaggal kapcsolatos probléma rövidebb időn belül felszámolható.
 - Az alapvető tanulási képességek hiánya, gátoltsága vagy zavara miatt megnehezül az iskolai haladás, ezért nélkülözhetetlen ezeknek a képességeknek, az ún. bázisfunkcióknak a fejlesztése is. Az alapvető képességek fejlesztése hosszabb folyamat.

A képességfejlesztés a következő pedagógiai eljárásokkal történik:

- grafomotoros fejlesztés, ritmikus írás a grafomotorosan éretlen gyermekeknél;
- logopédiai terápiák: pöszesség, dadogás, megkésett (akadályozott) beszéd- és nyelvi fejlődés, diszfázia, diszlexia prevenció és redukáció, diszgráfia terápia, diszkalkulia terápia;
- Gósy-féle beszédészlelés és beszédértés terápia;
- konduktív pedagógia.

11. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően, a kulcskompetenciák elsajátításának mérése érdekében a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. A tanulók ellenőrzése az iskolai élet minden területén az értékeléssel párhuzamosan, azt kiegészítve van jelen.

a.) Típusai:

- a folyamatellenőrzés,
- a szakasz végén történő ellenőrzés.

b) A tanulókat minden pedagógus ellenőrzi: tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon

c) Követelmény: az ellenőrzés legyen folyamatos, tervszerű, tényszerű, objektív.

A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás – viszonyítás a követelményekhez, a tanuló korábbi teljesítményeihez, önmagához és a társaihoz.

Az értékelés információt ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről. Az értékelést olyan folyamatnak tekintjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott aktuális állapot között.

A jó hangulat, az eredményes nevelés-oktatás egyik feltétele az értékelési rendszer egységesítése, annak céltudatos végrehajtása. Ellenőrző tevékenységünk az ismeretek és készségek értékelésén túl folyamatosan minősíti tanulóink képességeinek, teljesítményeinek, magatartásának, szorgalmának, egész személyiségének fejlődését.

A tanulók megfelelő önértékelésének kialakításához, valamint a szummatív értékelés megfelelő megalapozásához elengedhetetlen, hogy értékelésünk legyen

- folyamatos,
- sokoldalú,
- változatos,
- jelzésértékű,
- kiszámítható,
- tudatosított.

Iskolánkban a pedagógiai értékelés eredményeinek rögzítéséhez az alábbi módszereket alkalmazzuk:

- szóbeli vagy írásbeli vélemény megfogalmazása,
- pontozás,
- százaléérték,
- szimbólumok,
- tárgyak,
- érdemjegyek,
- osztályzat,
- a felsoroltak kombinációja.

Az értékelés szinterei

A külső értékelés (formatív értékelés) szinterei:

- országos kompetenciamérés,
- középiskolai központi felvételik eredményei,
- „versenyeredmények”.

Belső értékelésre szinterei:

- belső (diagnosztizáló) mérések, (az alábbi szummatív mérések)
- témazáró dolgozatok,

- szóbeli és írásbeli feleletek,
- gyakorlati tevékenységek (alkotások produkciók)

Belső értékelési rendszerünkben elsősorban a folyamatos értékelést valósítjuk meg.

A tanév elején illetve végén elvégzett belső diagnosztikus mérés eredményét a szaktanár %-kal, érdemjeggyel értékelheti. (Erről előzetesen tájékoztatni kell a tanulókat/szülőket.)

Nagyobb tantárgyi egységek után témazáró dolgozatot íratunk (szummatív mérés). A tanulói teljesítmények részletes elemzésével nyomon követjük a tanulók fejlődését, lehetőségünk van felismerni azokat a területeket, ahol korrigálásra van szükség. Ezeket a teljesítményeket %-os formában és érdemjeggyel is értékeljük, a tanulók teljesítményéről a szülőket (gondviselőt) az elektronikus napló útján tájékoztatjuk úgy, hogy az elért %-os eredményt és az érdemjegyet is feltüntetjük. A témazárókra kapott érdemjegyeket súlyozzuk, a félévi és év végi osztályzatok átlagának kiszámításánál duplán vesszük figyelembe.

Törekszünk a szóbeli és az írásbeli feleltetés lehetőségével azonos arányban élni, bár ezt tanulónként differenciáljuk. A tanulási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók esetében figyelembe vesszük a pedagógiai szakszolgálatok, szakértői bizottságok szakvéleményében megfogalmazott javaslatokat, így azoknál a tanulóknál, ahol szükséges, biztosítjuk a szóbeli, vagy az írásbeli számonkérés kizárólagos, vagy jelentős mértékű alkalmazását. A szakértői bizottság által egyes tantárgyrészek értékelése alóli felmentés megadása esetén a fejlesztő pedagógus és a szaktanár az érintett szülőket írásban tájékoztatja, hogy az adott tanuló számára konkrétan milyen könnyítést jelent, illetve mi az, amit neki is teljesítenie kell.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében alkalmazzuk a szóbeli felelet formáját (formatív értékelés) is. A szóbeli felelet értékelése az egyik legjobb lehetőséget biztosítja a tanulói teljesítmény részletes, szöveges értékelésére.

A szaktanár – ha a tanulókat/szülőket – előre, és pontosan tájékoztatja az elvárásokról – egyéb tanulói produktumokat is értékelhet érdemjeggyel. (Pl.: füzetvezetés, házi feladat, órai munka, stb.)

A személyes, szóbeli értékelés lehetőséget kínál arra, hogy valóban pedagógiai értékekkel és ne csupán numerikus minősítéssel adjunk visszajelzést a tanuló fejlődéséről.

A szöveges értékelés lehetővé teszi, hogy a gyermek érdeklődését, adottságait, tulajdonságait, életkori sajátosságait, saját fejlődési ütemét, otthoni körülményeit, pillanatnyi állapotát figyelembe vegyük.

A lényeg a gyermek önmagához mért fejlődése.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Informatika, ének-zene, rajz, technika tantárgyból gyakorlati tevékenységet is értékelünk.

A testnevelés tantárgy követelményeinek elsajátítása során elsősorban gyakorlati tevékenységet, de elméleti (pl. szabályok) ismereteket is számon kérünk és értékelünk.

Félévkor és tanév végén osztályozó értekezletet tartunk, azaz szummatív méréssel értékeljük a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét. Félévkor és év végén is értékeljük, majd egy kifejezéssel minősítjük tanulóink magatartását és szorgalmát, továbbá lehetőséget adunk a tanulmányi, gyermekvédelmi és egyéb problémás esetek megbeszélésére.

11.1. A tanulók értékelésének általános szempontjai

- együttműködés a társakkal és a pedagógusokkal,
- konfliktuskezelés,
- szabályok betartása,
- közösségben, osztályban elfoglalt hely,
- felelősségtudat,

- kezdeményezőkézség,
- önbizalom,
- érdekérvényesítés képessége,
- tanulmányi teljesítmény,
- munkavégzés rendezettsége,
- munkafegyelem,
- felszerelés,
- házi feladat,
- odafigyelés, összpontosítás,
- önállóság,
- segítségkérés és adás,
- érdeklődés,
- aktivitás,
- munkatempó.

11.2. Az értékelés általános alapelvei

Az értékelés legyen:

- személyre szóló,
- fejlesztő, ösztönző jellegű,
- folyamatos,
- épüljön a követelményrendszerre,
- legyen a szóbeli és írásbeli értékelés arányos,
- tárgyyszerűen, jó – hibás javítás megjelölésével,
- félelemmentes légkörben történjen.

A követelményekről, értékelési módokról és az egyéni elvárásokról a pedagógusok év elején, majd folyamatosan is tájékoztatják a tanulókat és a szülőket.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek értékelésekor minden esetben figyelembe vesszük a pedagógiai szakszolgálat, illetve a szakértői bizottság javaslatát, és annak figyelembe vételével végezzük az értékelést.

11.3. Az értékelés formája

- Első évfolyam félévének végén, az első évfolyam végén, valamint a második évfolyam első félévének végén magatartásból és szorgalomból, ill. minden tantárgyból szöveges értékelést készítünk, valamint szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

11.3.1. A szöveges értékelés szempontjai

- az értékelés a tanulóért, és elsősorban a tanulónak szól;
- alakítania kell a helyes önértékelést, segítenie kell a reális önismeretet;
- legyen nyitott, ne ítéletet alkosson, hanem tükröt tartson;
- a tanuló az értékelés során váljon aktív részesévé saját fejlődésének;
- adjon lehetőséget a gyermek fejlődésével kapcsolatosan a szülő és a pedagógus közös gondolkodására;
- legyen összhangban a Nat és a Pedagógiai program értékelési rendszerével;
- a tanév folyamán legyen rendszeres és folyamatos;
- legyen megerősítő, korrigáló, fejlesztő;

- konkrét, személyre szabott javaslatokkal jelölje ki a továbblépés útját, módját;
- nyelvi megformálásában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
 - 1. évfolyamon év közben a pedagógusok százaléktételekkel és a százaléksávoknak megfelelő szimbólumokkal értékelik a tanulók teljesítményét.
 - A 2. évfolyam I. félévétől a tanulók munkájának értékelését a mindennapokban szóbeli vagy írásbeli véleményünkkel, pontozással, szimbólumokkal, százaléktételekkel, érdemjegyekkel is kifejezzük. A témazáró dolgozatokat százalékosan és érdemjeggyel is értékeljük. A 2. évfolyamban a félévi értesítőbe szöveges értékelés, a bizonyítványba osztályzat kerül.

11.4. Az általánostól eltérő értékelés alá eső tantárgyak értékelése

11.4.1. Az idegen nyelv értékelése

Minden témazáró dolgozatot piros százalékkal vagy a megfelelő érdemjeggyel értékelünk. Egyéb munkákat kék százalékkal vagy érdemjeggyel.

11.4.2. Az etika/hit- és erkölcsstan értékelése

A tantárgyi tudást érdemjeggyel, osztályzattal nem értékeljük, minősítjük. Félévkor és év végén csak „részt vett” bejegyzés kerül a tájékoztatóba, ill., a bizonyítványba. (Magántanulók esetében konzultációval kiváltható az órákon való részvétel – így az Ő esetükben is „részt vett” bejegyzés kerül a bizonyítványba.)

11.5. A témazárók értékelésének és az osztályzatok megállapításának helyi szabályai

Az egységes intézményi gyakorlat érdekében az írásbeli témazáró dolgozatok értékelésének %-os határait a következőképpen határozzuk meg:

- a.) Az 5-8.évfolyamon a matematika a természettudományi tantárgyak (természetismeret, fizika, biológia, kémia), valamint a földrajz) értékelése az alábbi %-os határok alapján történik:

% határok	Érdemjegyek
0-30%	Elégtelen (1)
31-50%	Elégséges (2)
51-75%	Közepes (3)
76-90%	Jó (4)
91-100%	Jeles (5)

- b.) Az 1-4. évfolyamon minden tantárgyból, az 5-8. évfolyamon a fenti tantárgyakon kívül a többi tantárgyból az alábbi %-os határok alapján történik:

% határok	Az érdemjegyek megfelelő szöveges	Érdemjegyek 2-8. évf.
0-40%	Felzárkóztatásra szorul	Elégtelen (1)
41-59%	Gyengén teljesített	Elégséges (2)
60-75%	Megfelelően teljesített	Közepes (3)
76-89%	Jól teljesített	Jó (4)
90-100%	Kiválóan teljesített	Jeles (5)

- Az elektronikus naplóba csak az érdemjegy vagy a százalék kerül bejegyzésre.
- Tanév végén az egész évben nyújtott teljesítményt értékeljük.
- Az érdemjegyek minimális száma félévente: a tantárgy heti óraszám + 2.
- A témazárókra kapott érdemjegyeket súlyozzuk, a félévi és év végi érdemjegyek átlagának kiszámításánál duplán vesszük figyelembe.

11.6. A SNI tanulók értékelése

A Nat-ban megfogalmazott minimum követelményhez viszonyítjuk az SNI tanulók teljesítményét. Az értékelés alapelve a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének megjelenítése az érdemjegyekben. Az integrált oktatásban részesülő SNI tanulók egy részének értékelése a specifikum súlyosságától függően a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának elvei”-ben lefektetett követelmények alapján történik.

Amennyiben azt a sajátos helyzet indokolja, a szakértői bizottság javaslata alapján – az órákon való részvétel mellett – a tanuló felmenthető bizonyos tantárgyak érdemjeggyel történő értékelése alól.

- Félévkor és év végén az SNI tanulók az osztályzat mellett minden tantárgyból szöveges értékelést is kapnak.
- Írásbeli munkák esetében a tanévközi érdemjegyek mellett mindig megjelenik a százalékos értékelés is.

Az órateremben szereplő tantárgyak érdemjegyei, osztályzatai a következők:

jeles (5) jó (4) közepes (3) elégséges (2) elégtelen (1)

Az értékelés nyilvános fórumai lehetnek:

- iskolai versenyek, vetélkedők,
- bemutató órák,
- értékelés a diákközösség előtt,
- értékelés a nevelőtestület előtt,
- szakköri, osztálytermek kiállításai,
- értékelés iskolakapcsolatok szintjén,
- az iskola honlapja,
- iskolaújság, évkönyv.

12. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉSEK RENDJE

A tanórák tananyagának számonkérése általában a következő tanórán történik. A tanuló teljesítményét ilyenkor szóbeli vagy írásbeli felelettel kérjük számon.

Nagyobb témák lezárását követően témazáró dolgozatot íratunk.

Nevelőtestületünk az értékelés rendszerességét előtérbe helyezve szabályozza a minimális érdemjegyek számát. Minden tanulónak a félévi és a tanév végi értékeléskor rendelkeznie kell valamennyi tantárgyból annyi érdemjeggyel, mint a tantárgy heti óraszám +2. A kapott érdemjegyekből (készségtantárgyak kivételével) évente legalább egyet szóbeli megnyilvánulás értékelése/minősítéseként kell kapni.

- Szakvélemény alapján a témazáró dolgozatot egyes tanulóknál lehet **szóban** számon kérni, ebben az esetben a kérdéseket és az arra kapott válaszokat, valamint az érdemjegy jegyzőkönyvezni kell.
- A témazáró dolgozatokat (ill. a jegyzőkönyveket) egy évig az iskolában – hozzáférhető helyen - meg kell őrizni. A témazáró dolgozatokat szülői kérésre fénymásolni kell, s azt a szülőnek át kell adni.
- A témazáró dolgozatot a helyi tantervben foglalt százalékos határok szerint kell értékelni (a százalékos értékelés érdemjegyre váltása).
- A köznevelési törvényben és jelen programunkban leírt szövegesen értékelt tanulócsoportok és tantárgyak esetén az értékelés rendje a fentiekől eltérő.
- Minden tanulónak minden témazárót (lehetőség szerint) meg kell írnia. A témazárók érdemjegyeinek – az előző fejezetekben kifejtettek szerint – kiemelt (súlyozott) szerepe van.
- Egy tanítási napon a tanuló csak kettő témazárót írhat, melynek időpontját a pedagógus egy héttel előbb köteles bejelenteni és az elektronikus naplóba bejegyezni.
- A dolgozatokat a számonkérés előtt összefoglaló órán elő kell készíteni. Az összefoglaló órán érinteni kell az összes olyan témakört, amely a dolgozat tárgya lesz. Ezekon az órákon lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a konzultációra. A dolgozatírást követő órán a dolgozatok eredményét értékelni kell, minden tantárgyból elemezni kell a típushibákat,
- bizonyos tantárgyak esetén – helyesírás, magyar nyelv, matematika – a tanulókkal a javítást el kell végeztetni.
- A tanulók tudásának értékelésekor csak az kérhető számon, amit a tanterv előír, valamint az, aminek megfelelő szintű elsajátítását a tanórákon a pedagógus lehetővé tette.
- Ha a témazáró dolgozatok eredménye az osztályban tanulók 50%-ánál elégtelen, az adott témát, a dolgozatot újra elő kell készíteni és újra kell íratni. Ezt jelezni kell az iskolavezetés, valamint a szülők felé, a tanmenetet át kell ütemezni. Ilyenkor a dolgozat íratását az iskolavezetés ellenőrizheti. Az ellenőrzésre a munkaközösség-vezetőt is felkérheti az igazgató vagy helyettese.
- Ha a tanuló hiányzása a törvény által megszabott mértéket meghaladja, a nevelőtestület döntésének következményeként osztályozó vizsgán ad számot tudásáról.
- Osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki szakvélemény alapján vagy szülői kérésre magántanulóként folytatja tanulmányait.
- Az osztályozó vizsgát a vizsga előtt legalább egy hónappal be kell jelenteni, a szülőket írásban kell értesíteni. A tanuló vizsgára való felkészülése során számára konzultációs lehetőséget kell biztosítani olyan formában, hogy a tanuló lehetőséget kapjon a vizsga tárgyát képező teljes

tananyag áttekintésére, és a tananyag elsajátításához megfelelő mértékű segítséghez jusson. Az osztályozó vizsgát a nevelőtestület tagjaiból szervezett bizottság előtt kell letenni.

A bizottság három főből áll. Tagjai:

- szaktanár vagy tanító,
- osztályfőnök,
- iskolavezetés tagja.

Az osztályozó vizsga eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a feltett kérdéseket, a tanuló írásbeli feleletét, szóbeli feleletének tartalmát, valamint a vizsga eredményét. A jegyzőkönyvet a tanuló anyakönyvéhez kell csatolni.

13. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

- Iskolánk tanulói abban az esetben léphetnek magasabb évfolyamba, ha a kerettantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek minden tantárgyból megfelelnek, a tanított tantárgyakból legalább elégséges osztályzatot érnek el, az előírt tanulmányi követelményeket (Lásd tantárgyi mellékletek!) sikeresen teljesítették.
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az első évfolyam megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- A 2. évfolyam végétől a tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján állapítjuk meg.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát az osztályozó értekezleten áttekintjük, és a nevelőtestület az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha a pedagógus által javasolt év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, az osztályzatot – az évközi érdemjegyek alapján – a nevelőtestület a tanuló javára módosítja.
- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

14. A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

Törekednünk kell arra, hogy az értékelés lehetőleg legyen

- igazságos,
- objektív,
- átfogó,
- személyre szóló,
- fejlesztő célzatú,
- motiváló,
- rendszeres,
- következetes,
- igazodjon az iskola követelményrendszeréhez.

A fokozatosság elve az alábbiakban érvényesül:

- 3 szaktanári figyelmeztetés után osztályfőnöki figyelmeztetést adunk,
- 3 osztályfőnöki figyelmeztetés után osztályfőnöki intőt adunk,
- 3 osztályfőnöki intő után igazgató helyettesi illetve igazgató figyelmeztetést adunk,

Az iskolai figyelmeztetések bejegyzésekor a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet térni.

14.1. A magatartás értékelésének elvei

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a 2. évfolyam második félévétől havonta, félévkor és év végén a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- A 1. évfolyamon és 2. évfolyam első félévében az osztályfőnök szóvegesen értékeli, és ezt bejegyezi az elektronikus naplóba is.
- Az autista és autisztikus jellegű tanulók magatartását havonta, szóvegesen is értékeli az osztályfőnök, az értékelést a egyéni fejlesztési tervben és az elektronikus naplóba is rögzíti.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a szóveges értékelés/érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályozó konferencián az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Azonos szavazat alapján az osztályfőnök szavazata dönt.
- A félévi minősítést nyomtatott formában az elektronikus napló alapján, az év végi minősítést a bizonyítványba be kell jegyezni.

Minősítés

- érdemjegy (1-5),
- osztályzat a házirendben foglaltak szerint (példás, jó, változó, hanyag),

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) *Példás* (5) az a tanuló, aki

- a házirendet betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,

- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
 - nincs írásbeli figyelmeztetése vagy intője.
- b.) Jó (4) az a tanuló, aki
- a házirendet betartja,
 - a tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeresen viselkedik,
 - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
 - feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
 - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
 - nincs írásbeli intője.
- c.) Változó (3) az a tanuló, aki:
- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
 - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
 - feladatait nem minden esetben teljesíti,
 - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
 - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában felkérésre, biztatásra **sem** vesz részt,
 - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
 - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője,
 - igazolatlanul mulasztott,
- d.) Rossz (2) az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
 - feladatait egyáltalán nem vagy csak ritkán teljesíti,
 - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
 - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
 - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
 - több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
 - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.
 - intézményvezetői vagy intézményvezető-helyettesi figyelmeztetése van

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

14.2. A szorgalom értékelésének elvei

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a 2. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- A 1. évfolyamon és 2. évfolyamon első félévében az osztályfőnök szóvegesen értékeli, és ezt bejegyzik az elektronikus naplóba is.
- A 2-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról az osztályozó konferencián.
- A félévi minősítést nyomtatott formában az elektronikus napló alapján, az év végi minősítést a bizonyítványba be kell jegyezni.

Minősítés:

- érdemjegy (1-5),
- osztályzat a házirendben foglaltak szerint (példás, jó, változó, hanyag),
- tantárgyi bukás esetén mérlegelni kell a bukás körülményeit,

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b.) Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c.) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre felügyelettel dolgozik.

d.) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

15. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK

A kiemelkedő teljesítmény elismerése a jutalmazás.

A jutalmazás alapja:

- kimagasló tanulmányi eredmény,
- jó tanulmányi eredmény, és egy vagy két tantárgyból kimagasló teljesítmény,
- közösségért végzett munka,
- versenyeredmények,
- minden olyan tevékenység, eredmény, amely az iskola hírét öregbíti.

A jutalmazás formái:

- írásbeli szaktanári, osztályfőnöki dicséret,
- helyettesi, igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret
- bizonyítványba beírt dicséret,
- Kőrösi - oklevél,
- egyéb egyéni és csoportos jutalmak.

Azt a tanulót, **aki**

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívül tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírvének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- tanítói dicséret,
- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- helyettesi dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Minden második elért fokozat után következik a magasabb fokozat. Mérlegelés alapján az egyes fokozatok kihagyhatók.

- a.) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért, kiemelkedő tanulmányi teljesítményért dicséretben részesíthetők.
- b.) Az egyes tanév végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt az igazgatótól vesznek át.
- c.) Kiemelkedő közösségi és tanulmányi munka elismerésére a DÖK és a nevelőtestület javaslata alapján tanulóink évente „Kőrösi - oklevelet” és könyvjutalmat kaphatnak.
- d.) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon kiemelkedően szereplő tanulók helyettesi dicséretben részesülnek.

e.) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon kiemelkedően szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

f.) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni. Az iskolai dicséret
bejegyzésekor a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet térni.

16. AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI

- A tanulónak a tanórai tananyag elmélyítésére és gyakorlására házi feladatot kell adni. A házi feladat lehet szóbeli és írásbeli. A feladat kijelölése történhet tankönyvből, munkafüzetből, feladatgyűjteményből, segédkönyvekből, esetleg számítógép használatához kötött, de lehet önálló gyűjtőmunka is.
- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A házi feladatok ismertetésekor a pedagógusnak fontos információkat kell adnia a feladat terjedelmére és lényegére vonatkozóan.
- A kijelölt házi feladatot a tanuló a füzetében rögzíti annak érdekében, hogy a szülők azt otthon ellenőrizhessék.
- A házi feladatok mennyiségét és terjedelmét az adott korosztály terhelhetőségének figyelembe vételével kell meghatározni.
- A házi feladatokat a tanulók képességeinek megfelelően differenciálni lehet.
- A tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Adható azonban javasolt gyakorlás, pl. kötelező olvasmány folytatása stb.
- Az elvégzett feladatok ellenőrzése történhet egyénileg, frontálisan, szóban vagy írásban.
- Az el nem végzett feladatokat a tanulónak pótolniuk kell. Amennyiben a tanuló rendszeresen nem végzi el vagy nem pótolja házi feladatát, a félévi és év végi szorgalom minősítését e hiányosság lerontja.

Az írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés – otthoni napközis, tanulószoba – szükséges ideje nem lehet több 1-1,5 óránál, ezért a házi feladat kijelölésénél is figyelembe kell venni az egyéni képességeket.

17. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

1-4. évfolyam

A testnevelés munkacsoport a fizikai fittség mérésére évek óta alkalmazza az 1-4. évfolyamon a „Mini Hungarofit” vizsgálati módszert, az 1+4 motorikus próba értékelésével.

A mérés eredménye alapján a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítjük, az évente kapott eredményeket összehasonlítjuk, és az ellenőrző könyvön, ill. a tájékoztató füzetben keresztül a szülőket is tájékoztatjuk.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok:

- az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás páros lábbal (m);
- a hátizmok erő - állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan;
- a hasizmok erő - állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel folyamatosan;
- a vállövi és a karizmok erő - állóképességének mérésére: fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan;
- az aerob, vagy alap állóképesség mérése (Cooper-teszt).

5-8.évfolyam

A gyerekek egyéni fizikai (kondicionális) teljesítőképességét az erő, a gyorsaság, az állóképesség és a hajlékonyság mértéke határozza meg. Ezen képességek mérésére kifejlesztett mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik a tanulók fizikai állapotának számszerűen is kifejezhető becslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését. A testnevelő feladata az egységes minőségellenőrzés, az egységes minőségbiztosítás és a folyamatos visszacsatolás. A mérést életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan felsős egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A tesztek eredménye nagymértékben függ a végrehajtással kapcsolatos módszertani eljárási utasítások betartásától, valamint a gyerekekkel való együttműködés minőségétől. Ezért fontos, hogy a teszt előtt a tanulókat tájékoztassuk a vizsgálat céljáról, gyakorlati hasznáról, az elvégzendő feladatok pontos végrehajtásának módjáról. A próbák elvégzését mindig általános és speciális bemelegítés előzi meg.

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotának mérésére az MDSZ által kidolgozott NETFIT program feladatait alkalmazzuk a 2014/2015-ös tanévtől.

A NETFIT® fitsségmérési rendszer négy különböző fitsségi profilt különböztet meg, amelyekhez különböző fitsségi tesztek tartoznak.

- Testösszetétel és tápláltsági profil:
 - testtömeg mérése
 - testmagasság mérése
 - testzsírszázalék-mérése
- Aerob fitsségi (állóképességi) profil:
 - állóképességi ingafutás teszt
- Vázizomzat fitsségi profil:
 - ütemezett hasizom teszt
 - törzsemelés teszt

- ütemezett fekvőtámasz teszt
 - kézi szorítóerő mérése
 - helyből távolugrás teszt
- Hajlékonysági profil:
- hajlékonysági teszt

A kapott eredmények értékeléséhez pontérték táblázatok nyújtanak segítséget. Minden egyes teszthez külön táblázat tartozik nemre és korra való tekintettel.

A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok úgy kötelesek vezetni, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának változása évről-évre követhető legyen. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik.

„A tanulók fizikai állapotának egységes méréséhez és minősítéséhez az országosan kötelező NETFIT mérést használjuk.

18. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI

18.1. Az iskola egészségnevelési programja

18.1.1. Az egészségnevelési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés);
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés;
- kondicionálás (testedzés, sport);
- baleset megelőzésre nevelés.

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés;
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés;
- környezeti hatások feldolgozására nevelés;
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés;
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés;
- érzelmi nevelés.

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése;
- kommunikációs nevelés;
- családi életre nevelés;
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása; szerepfeszültségek felismerése, feloldása;
- a stressz- és feszültségoldás módszerei;
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés;
- egészségpropaganda.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. ▪ A sportjáték komplex szerepének kihasználása. ▪ Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). ▪ komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása. 	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (NETFIT-mérés).</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. ▪ A közösségbeli „én-szerep” felismerése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; ▪ alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. ▪ Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. ▪ Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. ▪ Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. ▪ Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. ▪ A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló magatartás fontos része. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; ▪ legyenek igényesek a személyes higiénia területén; ▪ ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit; ▪ legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A helyes napirend kialakítása. ▪ A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. ▪ Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). ▪ A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Értékkorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. ▪ Tolerancia és empátia fejlesztése. ▪ A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. ▪ A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; ▪ ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; ▪ legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; <p>tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.</p>
A biztonságos életvezetés elsajátítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. ▪ Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. ▪ Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. ▪ A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátítása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése. 	<p>A tanulók:</p> <p>ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.</p>

18.1.2. Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
- A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

18.1.3. Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitneszi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

18.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

18.2.1. Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- a tanítási órák klasszikus módszerei;
- kooperatív tanulási technikák;
- tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

Az ÖKO munkacsoport programja alapján:

- Környezettudatos szemléletmód kialakítása a nevelőtestület és a diákság körében.
- A fenntarthatóságra nevelés beépítése a mindennapi iskolai életbe.
- Környezeti nevelés témakörei segítségével, integráció kialakítása a tantárgyak között.

- Ökológiai kultúra kimunkálása a tanulók, szülők és a helyi kapcsolatok segítségével.
- Környezeti nevelés kapcsán, együttműködés keresése az iskolán kívüli partnerekkel.
- Módszertani sokszínűség alkalmazása (együttműködés, problémamegoldás, felfedező tanulás).
- Helyi/városi intézményi és személyes kapcsolatok elmélyítése.
- Felelős hulladék kezelési szemléletmód kialakítása az iskola polgáraiban.
- Törekvés az iskola energiatakarékos és környezettudatos működtetésére.
- Az iskola és épített környezetének rendben tartása, törekvés a harmóniára az élővilággal.
- A feladatok megoldásában a csapatmunka előtérbe helyezése, az egyéni megoldásokkal szemben.

18.2.2. A környezeti nevelés szinterei

- tanítási órák;
- egyéb foglalkozások;
- erdei iskolák, tanulmányi, ill. osztálykirándulások, táborok;
- iskolai, tankerületi, megyei, országos versenyek;
- **ÖKO-hét;**
- projektnapok iskolán kívüli helyszínein.

18.2.3. Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világgépet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

Az életvitel és gyakorlat (1-4. évfolyam), illetve a *technika, életvitel és gyakorlat* (5-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A *test- és egészségnevelési tantárgyak* a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

18.2.4. Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz, illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

18.2.5. Környezeti nevelés tanulmányi, ill. osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az tanulmányi, ill. osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

18.2.6. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- Városi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományőrző programok.
- Táborok.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Természetes anyagokkal való ismerkedés.	Papírmerítés.	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Cserepes növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.

	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség- vizsgálat. Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése.	A geológiai tanösvények bejárása, a terület botanikai, zoológiai értékeinek megismerése.	Ismerkedés a környék természeti kincseivel.
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	Az erdőlátogatás szabályainak ismerete. A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatoztatása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
	A környezet egészségünkre gyakorolt hatásainak ismerete.	A levegőt szennyező források és a szennyeződés következményeinek vizsgálata.	
	„E” számok, élelmiszer adalékanyagok megismerése.	Mi van a Colában? – élelmiszerek vizsgálata.	Az egészséges táplálkozás megalapozása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
	Az energia és az anyagtakarékosság fontosságának ismerete.	Az áram és víztakarékosság lehetőségeinek vizsgálata otthon és az iskolában.	Energiatakarékossági ismeretek szerzése.
	Hulladékmentességre törekvő szemlélet kialakítása.	Környezetbarát vásárlás.	Környezetbarát csomagolási ismeretek.
	A „Zöld Napok”, azaz a fontosabb környezet- és természetvédelmi jeles napok ismerete.	Megemlékezés a legfontosabb „Zöld Napokról” hagyományos formában (pl. Föld Napja, a Víz Világnapja)	A környezetvédelmi napok tartalmának jelentősége.

2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák” megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Városi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása.	Túrák, hétvégi kirándulások, erdei iskolák.	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.
	Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	A számítógép, és a mobiltelefon káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljuk uzsonnánkat?	
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Érzelmi viszonyulások alakítása, képessé tenni az egyént a másokkal való együttműködésre. Az élet tiszteletére való nevelés. Az állatok iránti felelősség kialakítása, az állattartás etikája.	Madáretető, madárkalács készítése, madáretetés novembertől február végéig. Állatsimogató	A tudatos kisállatvédelem kialakítása.
	Megélhető vagy elképzelhető élethelyzetek teremtése.	Látogatás a Fővárosi Növény- és Állatkertben.	Az állatok élet közeli megismerése.

	<p>Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése.</p> <p>A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása.</p> <p>Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Családi szerepek.</p>	<p>Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása.</p> <p>Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.</p>	<p>Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.</p>
--	--	--	---

A környezeti nevelés piramisa:

Zöld Napok tervezett időpontjai:

Március 22.	A Víz Világnapja
Április 22.	A Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Az Állatok Világnapja

18.3. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium és terrárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, mások is felhasználható.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigenyesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk a reál projektnapok és az ÖKO-hét keretében.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: honlap, iskolaújság, faliújság.

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a kerületünkben, a fővárosban történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

LEGITIMÁCIÓ

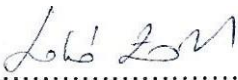
Jelen Pedagógiai Program módosítása csak a nevelőtestület egyetértésével, az intézményvezető—
jogszabályi kötelezettség esetén a fenntartó —jóváhagyásával lehetséges. Kezdeményezheti:

- a. a fenntartó,
- b. az intézményvezető,
- c. a nevelőtestület többségi (50⁰/0+1 fő) döntés alapján,
- d. a szülői közösség többsége (50⁰/0+1 fő).
- e. Felülvizsgálatát kezdeményezheti a tanulók nagyobb csoportja is (ld. Házirendben meghatározott tanulók csoportját), ha azt a diákönkormányzat elfogadja a saját Szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon.

Az intézmény eredményes és hatékony működéséhez szükséges rendelkezéseket önálló szabályzatok tartalmazzák, vezetői utasítások egészítik ki. Ezen szabályzatok, utasítások az SzMSz változtatása nélkül is módosíthatók.

A fentiekben elfogadott szabályzat az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé, és 2021.09.23 -tól lép hatályba, hatálya a következő módosításig tart.

Százhalombatta, 2021.09.23..

intézményvezető
Szabó Zoltán

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után a Nevelőtestület 2021.09.14-én. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

hitelesítő

jegyzőkönyv-vezető

hitelesítő

Az intézményi Pedagógiai Programot a Szülői Közösség 2021.09.22.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Százhalombatta, 2021. 09.22.

Szülői Közösség elnöke